T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİNİN HANEHALKI EKONOMİSİNE KATKILARI: BALIKESİR-DURSUNBEY ÖRNEĞİ

İlyas TUNÇ

Danışman
Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
ISPARTA - 2015

© 2015 [İlyas TUNÇ]

TEZ ONAYI

İlyas TUNÇ tarafından hazırlanan **"Odun Dışı Orman Ürünlerinin Hanehalkı Ekonomisine Katkıları: Balıkesir-Dursunbey Örneği"** adlı tez çalışması aşağıdaki jüri üyeleri önünde Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **Orman Mühendisliği Anabilim Dalı**'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak başarı ile savunulmuştur.

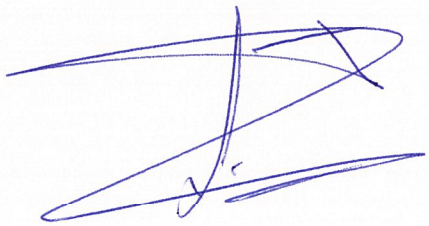
Danışman	**Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY** Süleyman Demirel Üniversitesi	.....
Jüri Üyesi	**Yrd. Doç. Dr. Ayhan AKYOL** Süleyman Demirel Üniversitesi	.....
Jüri Üyesi	**Yrd. Doç. Dr. Türkay TÜRKOĞLU** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	.....

Enstitü Müdürü	**Doç. Dr. Yasin TUNCER**	.....

TAAHHÜTNAME

Bu tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını beyan ederim.

İlyas TUNÇ

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER i
ÖZET ii
ABSTRACT iii
TEŞEKKÜR iv
ŞEKİLLER DİZİNİ v
ÇİZELGELER DİZİNİ vi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ ix
1. GİRİŞ 1
2. KAYNAK ÖZETLERİ 5
3. MATERYAL VE YÖNTEM 14
3.1. Araştırma Alanı Genel Özellikleri 14
3.1.1. İklim 17
3.1.2. Toprak Özellikleri 18
3.2. Materyal 18
3.3. Yöntem 19
4. ARAŞTIRMA BULGULARI 20
4.1. Çalışma Yapılan Yöredeki Hane Halkının Demografik Bilgilerine Yönelik Bulgular 20
4.2. Çalışma Yapılan Yöredeki Hane Halkının Sosyo-Kültürel Özelliklerine Yönelik Bulgular 26
4.3. Çalışma Yapılan Yöredeki Hane Halkının Sosyo-Ekonomik Özelliklerine ve ODOÜ'den Faydalanmalarına Yönelik Bulgular 29
4.4. Çalışma Yapılan Yöredeki Sosyo-Kültürel ve Sosyo-Ekonomik Değişkenlere Yönelik Korelasyon Analizi Bulguları 42
5. TARTIŞMA VE SONUÇLAR 44
KAYNAKLAR 48
ÖZGEÇMİŞ 53
EKLER 54

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

BALIKESİR-DURSUNBEY YÖRESİNDE ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİNİN HANE HALKI EKONOMİSİNE KATKILARI

İlyas TUNÇ

Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY

Bu çalışmada Balıkesir Dursunbey Yöresi'nde odun dışı orman ürünlerinin yöre halkına sağlamış olduğu katkılar araştırılmıştır. Çalışmada anket yöntemi kullanılarak bilgi toplanılmıştır. Toplamda Dursunbey Yöresi'nde bulunan 101 köyde rastgele seçilen 252 kişiye anket yapılmıştır. Odun dışı orman ürünlerinin yöre halkına katkıları göz önünde bulundurularak, hem yöredeki halkın sosyo-ekonomik durumu hakkında hemde yöre halkının odun dışı orman ürünlerine eğilimi hakkında bilgi edinilmiştir.

Yapılan çalışmada elde edilen bulgulara göre odun dışı orman ürünlerinden faydalanmanın daha önce yapılan araştırma sonuçlarına benzer şekilde Dursunbey Yöresi'nde hane halkına eknomik olarak kaydadeğer oranda katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dursunbey-Balıkesir, kırsal kalkınma, odun dışı orman ürünleri, ormancılık, yöresel ekonomi.

ABSTRACT

M.Sc.Thesis

BALIKESİR-DURSUNBEYNON-WOOD FOREST PRODUCTS IN THE LOCAL ECONOMIC REGION OF ISPARTA.

İlyas TUNÇ

Süleyman Demirel Universty,
Institute of Science,
Department of Forest Engineering.

Supervisor : Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY

In this study, the contributions of non-wood forest products on local people were research in Balıkesir-Dursunbey District. In study, the datas were collected by using the survey method. In total, th survey was carried out 252 people which live in Dursunbey District selected randomly. Considering the contribution of non-wood forest products to local people, the datas were acquire through both the economic situation of the local people and tendency of the local people to non-wood forest products. The relations between parameters were determined, The correlation analysis was carried out to the datas acquired in study in SPSS

Accordingly to the findings acquired as a result of this study, similarly results of the previously studies, non-wood forest products provide income to people of Dursunbey District.

Key Words: Dursunbey-Balıkesir, rural development, non-wood forest products, forestry, local economy

TEŞEKKÜR

Odun Dışı Orman Ürünlerinin Hanehalkı Ekonomisine Katkıları: ''Balıkesir-Dursunbey Örneği'' başlıklı bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu tezi bana hazırlama imkanı veren, tez konusu seçiminden sonuçlanıncaya kadar her aşamada bilgisini ve desteğini esirgemeyen sayın hocam, Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY' a teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarım sırasında verdikleri değerli bilgiler ve önerilerle tez çalışmasına önemli katkılar sağlayan değerli hocalarım Doç. Dr. Hasan ALKAN, Doç. Dr.Mehmet KORKMAZ, Yrd. Doç. Dr. Ayhan AKYOL'a ve Yrd. Doç. Dr. Türkay TÜRKOĞLU'na teşekkürü bir borç bilirim.

Anket çalışmalarını istatistiki anlamda değerlendirmemde yardımcı olan Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Özgür KOŞKAN'a teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim boyunca desteğini esirgemeyen Dursunbey Orman İşletme Müdürü Ahmet ÖZDEMİR ve Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğü'ndeki meslektaşlarıma, özellikle Durabeyler Orman İşletme Şefi Emrah Kürşat TANAS'a teşekkürü bir borç bilirim.

Tez çalışmamım başından sonuna yardım ve desteklerini esirgemeyen Orman Yüksek Mühendisi Serkan ÖZDEMİR'e, Orman Yüksek Mühendisi Doğan AKDEMİR ve Orman Mühendisi Aslan MERDİN'e teşekkürlerimi sunarım.

Tezimin her aşamasında beni yalnız bırakmayan aileme sonsuz sevgi ve saygılarımı sunarım.

İlyas TUNÇ
Isparta, 2015

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Dursunbey Yöresi Haritası..... 14
Şekil 2. Değer Bazında Türkiye'nin Odun Dışı Orman Ürünleri İhracatı (Milyon$) 16
Şekil 3. Değer Bazında Türkiye'nin Odun Dışı Orman Ürünleri İthalatı (Milyon $) 17

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 3.1. Alaçam Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı şeflikler (AOİM,2014) 15
Çizelge 3.2. Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı şeflikler (DOİM,2014) 15
Çizelge 3.3. Dursunbey Yöresi'nde mevsimlere düşen yağış miktarları 17
Çizelge 3.4. Dursunbey Yöresi için en yüksek ve en düşük iklim verileri 18
Çizelge 3.5. Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğü 2013 yılı odun dışı ürün satışı . 18
Çizelge 4.1. Bilgi alınan köylerdeki Orman İşetmeleri'ne bağlı olan köy adetleri.... 20
Çizelge 4.2 Bilgi alınan köylerin ilçe merkezlerine olan uzaklıkları 20
Çizelge 4.3 Bilgi alınan köylerin il merkezlerine olan uzaklıkları 21
Çizelge 4.4. Bilgi alınan köylerin ulaşımına yönelik bilgiler 21
Çizelge 4.5. Bilgi alınan köylerin yerleşim yeri nitelikleri 21
Çizelge 4.6. Bilgi alınan köylerin yerleşim şekilleri 22
Çizelge 4.7. Bilgi alınan köylerin nüfus yoğunlukları 22
Çizelge 4.8. Bilgi alınan köylerin hane sayıları 22
Çizelge 4.9. Bilgi alınan köylerin jeomorfolojisi 23
Çizelge 4.10 Bilgi alınan köylerin bakıları 23
Çizelge 4.11. Bilgi alınan köylerin iklim tipleri 24
Çizelge 4.12. Bilgi alınan köylerde yetiştirilen tarım ürünleri 24
Çizelge 4.13. Bilgi alınan köylerde bulunan ve ODOÜ niteliği taşıyan türler 25
Çizelge 4.14. Bilgi alınan köylerin içerdikleri orman ağacı türleri açısından oranları 26
Çizelge 4.15. Çalışma yapılan Köylerde uygulanan anket sayıları 26
Çizelge 4.16. Çalışma yapılan Köylerdeki hanelerin oda sayıları 26
Çizelge 4.17. Çalışmanın yürütüldüğü köylerdeki yaş oranları 27
Çizelge 4.18. Çalışmanın yürütüldüğü köylerin eğitim durumu 27
Çizelge 4.19. Çalışmanın yürütüldüğü köylerin aylık gelir durumu 27
Çizelge 4.20. Çalışmanın yürütüldüğü köylerin yakacak durumları 28
Çizelge 4.21. Çalışmanın yürütüldüğü köylerdeki insanların göç eğilimi 28
Çizelge 4.22. Çalışmanın yürütüldüğü köylerdeki göç eğiliminin nedenleri 28
Çizelge 4.23. Çalışmanın yürütüldüğü köylerde başlıca karşılaşılan sorunlar 28
Çizelge 4.24. Çalışma yapılan köylerdeki insanların memnuniyeti 29
Çizelge 4.25. Çalışma yapılan köylerin geçmişten bugüne ekonomik durumu 29
Çizelge 4.26. Çalışma yapılan Yörede yaşayan insanların geçim kaynakları 30

Çizelge 4.27. Çalışma yapılan yörede orman ve ormancılık faaliyetlerinden faydalanma 30
Çizelge 4.28. Çalışma yapılan yörede faydalanılan ormancılık faaliyetleri 30
Çizelge 4.29. Çalışma yapılan köylerde kredi kullanma oranı 31
Çizelge 4.30. Çalışma yapılan köylerde ki kredi kullanma amaçları..... 31
Çizelge 4.31 Çalışma yapılan köylerde ki halk geçimi nasıl sağlıyor 31
Çizelge 4.32. 2013 yılı Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü Ve Dursunbey İşleme Müdürlüğü'nde yöre halkın ODOÜ'den elde ettikleri gelir miktarları 32
Çizelge 4.33. 2014 yılı Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü Ve Dursunbey İşleme Müdürlüğü'nde yöre halkının ODOÜ'den elde ettikleri gelir miktarları 32
Çizelge 4.34. Çalışma yapılan köylerde tarımla uğraşma amacı 32
Çizelge 4.35. Çalışma yapılan köylerde kullanılan toprak miktarı 33
Çizelge 4.36 Çalışma yapılan köylerdeki zirai ilaç kullanımı 33
Çizelge 4.37. Çalışma alanındaki arazilerde sulama sorunları 33
Çizelge 4.38. Çalışma alanında sulama suyu kaynaklarını nereden karşılıyorsunuz 34
Çizelge 4.39. Çalışma yapılan köylerdeki insanlara göre ormanların en önemli faydası 34
Çizelge 4.40 Çalışma yapılan köylerde ki ormandan ve ormancılık faaliyetlerinden gelir elde etme durumu..... 34
Çizelge 4.41 Çalışma yapılan köylerde ki ormancılık gelirleri yıldan yıla değişimi 35
Çizelge 4.42. Çalışma yapılan köylerde ormancılık faaliyetlerinden memnun olma oranı..... 35
Çizelge 4.43. Çalışma yapılan köylerde gelecek vaat eden geçim kaynakları..... 35
Çizelge 4.44. Çalışma yapılan köylerde ODOÜ'den elde edilen gelir durumu..... 36
Çizelge 4.45. Çalışma yapılan köylerde ODOÜ'den faydalanmanın yıllar içerisinde ki değişimi..... 36
Çizelge 4.46. Çalışma yapılan köylerde ki ORKÖY'den kredi kullanma durumu.... 36
Çizelge 4.47. Çalışma yapılan köylerde ki orman teşkilatı ile sorun yaşama oranı... 36
Çizelge 4.48. Çalışma yapılan köylerde ki mahkemelik olma durumu 37
Çizelge 4.49. Çalışma yapılan köylerde ki ormanların artma azalma durumu 37
Çizelge 4.50. Çalışma yapılan köylerde yapılan hayvancılık faaliyetleri..... 37
Çizelge 4.51. Çalışma yapılan köylerde yapılan hayvancılık faaliyetlerinin amacı .. 38
Çizelge 4.52. Çalışma yapılan bölgedeki hayvancılığın niteliği..... 38
Çizelge 4.53. Çalışma yapılan köylerdeki hayvancılık gelirinin yıllar içinde ki değişimi 38

Çizelge 4.54. Çalışma yapılan köylerdeki avcılık ve yaban hayatı faaliyetlerinin değerlendirilmesi 39
Çizelge 4.55. Çalışma yapılan köylerdeki yaban hayvanlarının zaman içerisindeki durumu 39
Çizelge 4.56. Çalışma yapılan köylerde avcılığa yasaklanan bölgeler hakkında düşünceler 39
Çizelge 4.57. Çalışma yapılan köylerdeki yaylacılık faaliyetleri 40
Çizelge 4.58. Çalışma yapılan köylerdeki mera durumu 40
Çizelge 4.59 Çalışma yapılan köylerdeki arıcılıkla uğraşma durumu 40
Çizelge 4.60. Çalışma yapılan bölgede arı gelirinin yıllar içerisindeki değişimi 40
Çizelge 4.61. Çalışma yapılan köylerdeki el sanatlarından gelir elde etme durumu 41
Çizelge 4.62. Çalışma yapılan köydeki el sanatlari yapılma oranı 41
Çizelge 4.63. Çalışma yapılan köylerde ki el sanatları gelirlerinin yıldan yıla değişimi 41
Çizelge 4.64 Çalışma yapılan köydeki orman idaresinden zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacı kullandınız mı? 41
Çizelge 4.65. Çalışma yapılan köylerde ki zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacini alırken karşılaşılan sorunlar 42
Çizelge 4.66. Anket verileri ile uygulanan korelasyon analizi sonuçları 43

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ETÇAP	Ekosistem Tabanlı Çok Amaçlı Planlama
FAO	Gıda ve Tarım Örgütü
ODOÜ	Odun Dışı Orman Ürünleri
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
ORKOP	Orman Kooperatifleri Merkez Birliği
ORKÖY	Orman ve Köy İlişkileri
TSE	Türk Standartları Enstitusu
WHO	World Health Organisation (Dünya Sağlık Örgütü)

1. GİRİŞ

Odun dışı orman ürünleri (ODOÜ) insanların geçimini sağlamada temel ihtiyaçlarını karşılamaları noktasında çok büyük önem ve gereklilik arz etmektedir. Çünkü insanlar gereksinimlerini karşılama noktasında geçmişte de ODOÜ'nü aktif bir şekilde kullanmıştır. Bu kullanım etkinliğini artırarak günümüze kadar gelmiş ve şu anda birçok insan için hayati önem taşımakla birlikte ekonomik açıdan ODOÜ orman köylüsünün gelir sağladığı bir alan olmuştur. Bunun en önemli nedeni olarak zamanla ODOÜ'nün geniş bir faydalanma yelpazesi geliştirmesidir. Çok yönlü faydalanma özelliğinin zamanla gelişmesi sonucunda ODOÜ üzerine zamanla farklı tanımlamalar yapılmıştır. Gıda ve Tarım Örgütü'(FAO)'ne göre ODOÜ, "doğal ekosistemlerden, özel ormanlardan, çiftliklerden elde edilen, evlerde kullanılan veya ticari olarak satılan, sosyal, kültürel ve dini değerler taşıyan bütün biyolojik materyaller" şeklinde tanımlanmıştır (FAO, 1995). Orman Genel Müdürlüğü (OGM) ise ODOÜ'yü "bazı orman ağaç ve ağaççıklarının gövdelerine tekniğine uygun metotla yara açmak suretiyle elde olunan reçine, sığla yağı v.s. gibi balzamik yağlar, dafne (*Daphne)*, okaliptüs *(Eucalyptus)* vb. ağaç ve ağaççıkların yaprakları, mazı *(Thuja),* palamut (*Glandem*), sumak (*Rhus*), mahlep (*Mahlep*), menengiç (*P.terabintus*), çamfıstığı (*Pinus nuces*) gibi meyvelerle bazı ağaç ve ağaççıkların gövde kabukları, ince dal ve sürgünleri ile, gerek orman altı florayı teşkil eden gerekse orman rejimine giren sahalarda yayılış gösteren kekik (*Origanum*), adaçayı (*Salvia*), eğrelti otu (*Pteridophyta*), nane (*Mentha piperita*), pelin otu (*Artemisia absynthium'*), hardal vb. ağaççık, çalı, çalımsı görünüşteki bitkiler ile, otsu, rizomlu, yumrulu ve soğanlı bitkiler orman tali ürünleri olarak" ifade etmektedir. Yine literatürde geçen başka bir tanımlaya göre ODOÜ, "orman içi ve açıklıklarında, dolayısıyla orman ekosistemlerinde yetişen, ticari ve ticari olmayan amaçlarla hasat edilen ya da toplanan, ağaççık, çalı ve her türlü bitki ve bunların parçaları" olmaktadır (Leakey vd., 1996; Altunel, 2011).

Ülkemizde yer alan ve ticari öneme sahip ODOÜ niteliğinde olan birçok tür bulunmaktadır. Bunlarında birçoğunun ülkemizde doğal olarak yayılış gösterdiği bilinmektedir. Tüm Türkiye'de 12000 kadar bitki çeşitliliği olduğu düşünüldüğünde ülkemizin bitki tür zenginliği açısından çok zengin olduğu bariz bir şekilde ortaya

çıkmaktadır. Ayrıca bunlardan 4.000'i endemik bitkiler olup tür açısından da ülkemiz hem Avrupa ülkeleri hem de Orta Doğu ülkeleri arasında ön sıralarda yer almaktadır. Tüm bu bilgiler göz önüne alındığında ülkemiz hem ekonomik hem de ekolojik olarak çok büyük bir rezerv durumundadır (Türker vd., 2002). Çoğunlukla orman köylüsünü yakından ilgilendiren bu durum köylünün bu durumdaki bilinçsizliğine kaynaklı olarak etkin olarak değerlendirilememektedir. Bu durum ile ilgili literatürde birçok kaynak kırsal bölgelerde yaşayan ve orman içlerinde yaşayan köylünün bir bölümünün geçimlerini binlerce yıldır ODOÜ üreterek ve bunları kullanarak karşılandığını, ODOÜ' nün kalkınmakta olan ülke ekonomilerinde son yıllarda önemli bir rol üstlendiğini dile getirmiştir. Ancak azsayıda ürünün ticarete konu olması sebebiyle, Ulusal Ormancılık Politikalarında ODOÜ'ye beklenen önem verilmemiş, bu ürünler orman yöneticilerinin ve politikacıların dikkatini yeterince çekmemiştir. Ulusal ormancılık alanında daha fazla çalışmalar olması durumunda orman köylüsü daha fazla kalkınabileceği birçok karar verici tarafından ifade edilmektedir (Konukçu, 2001).

Gelişmiş ülkelerde günümüzde orman kaynaklarından faydalanmada, mal üretiminden daha çok hizmet üretimi öne çıkmış durumdadır. Şehirleşmenin hız kazandığı son 50 yıllık dönemde ülkemizde de orman ekosistemlerinden hizmet üretiminden faydalanma çeşitlilik göstermiş ve odun dışı orman ürünlerinin önemi artmıştır. Ülkemizde ODOÜ alanında çalışmalar kısmen yapılmıştır. Buda ODOÜ kullanım şeklini kısıtlamıştır. Durumun düzelmesi ve halkın bilinçlenmesi için öncelikle gerekli olan planlama çalışmaları yapılmalıdır. Ayrıca ODOÜ kapsamında nitelendirilebilecek (sağlık turizmi, dağ turizmi, ekoturizm, kaynak değerlerin tanıtılması, yöresel orijinal özelliklerin, yöre mutfaklarının öne çıkarılması vb.) hizmetlerin de etkin bir şekilde kullanılması fayda sağlayacaktır. Fakat bu durum ODOÜ üzerinde aşırı bir baskıya neden olacağından faydalanma noktasında etkin ve sürdürülebilir planlamaların yapılması da büyük önem teşkil etmektedir (Özdemir, 2015).

Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre, dünyada çeşitli amaçlarla kullanılan bitki sayısı 20.000 civarındadır. Bunlardan 4.000'i bitkisel ilaç olarak yaygın bir şekilde kullanılırken, yaklaşık %10'unun ticareti yapılmaktadır. Türkiye'de tıbbi olarak kullanılan bitkilerin sayısının 500 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Ancak,

doğadan toplanarak ticareti yapılan bitki türlerinin sayısının 346 olduğu ve bunların 98'inin ihraç edildiği, 24'ünün endemik olduğu ve endemik türlerin 7'sinin de halen ihraç edildiği belirtilmektedir. Örneğin adaçayı, kekik, çöven ve şalbanın bazı türleri endemik olup ihraç edilen türlerdir. Bunun yanı sıra; doğadan toplanan ve aktarlar, semt pazarları ve marketler aracılığıyla ticareti yapılan türlerin sayısının da 179 olduğu tespit edilmiştir (Sakarya ve Canlı, 2011). Bu anlamda ülkemizde birçok alanda ODOÜ'ye olan talep artmakta ve bu talebi karşılayabilmek için fonksiyonel planlamaların yapılması gerekmektedir.

Oduna dayalı faydalanma ve ODOÜ temelde birbiriyle çatışan ürünler olarak görülmektedir. Bu çatışma özellikle odun ile odun dışı çevresel hizmetler arasında çok daha belirgindir. Orman ürünleri arasındaki gittikçe sertleşen bu rekabete bağlı olarak, ekonomistlerin farklı pazarlarda doğru biçimde değer ölçme yeteneği, kaynak politikası tartışmalarında merkez bir rol üstlenmektedir (Sohngen ve Sedjo, 1996). Geleneksel olarak odun dışı ürünler, orman halk ilişkileri açısından özel bir yere sahip olmuştur. Çıralı çam kökü, şimşir ve benzeri temelde odunundan faydalanılan birkaç kalem ürün dışında kalan odun dışı orman ürünlerinin tümü tarife bedeli ile yani çok ucuz bir ücret mukabili orman köylüleri tarafından toplanmakta ve değerlendirilmektedirler. Bu ürünler orman köylülerinin kendi ihtiyaçlarını karşılamada ve ekonomilerine ek gelir sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Çok sağlıklı olmamakla birlikte orman köylüleri tarafından toplanıp satılan odun dışı orman ürünlerinin yıllık ihraç değeri 100 milyon dolar civarında olduğu tahmin edilmektedir. Ancak bu gelirin az bir kısmı orman köylülerinin ekonomisine katkıda bulunmaktadır (OGM 2006).

Araştırmanın yapıldığı Balıkesir-Dursunbey Yöresi ülkemiz içinde ticari öneme sahip ODOÜ niteliğinde türleri barındırmaktadır. Fakat ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi Dursunbey Yöresinde de diğer nedenlerin yanısıra dağlık bir yapı söz konusu olduğundan ODOÜ'nden yeterince faydalanılamamakta ve potansiyel gelir elde edilmemektedir. Bu duruma neden olan sebeplerin arasında coğrafi koşullar nedeniyle ürünlerin yeterice verimli yetiştirilememesi ile toplama ve pazarlama sürecinde karşılaşılan sorunlar gelmektedir. Yörenin sahip olduğu kaynaklar ve yöre halkının orman ürünlerine olan eğilimi düşünüldüğünde hem hane halkının geçimi, hemde ülke ekonomisine katkısı noktasında sürdürülübilir ve etkin fonksiyonel

planmaların yapılması ile ciddi gelir elde edilebileceği ortadadır.

Yapılan bu tez çalışması ile Dursunbey Yöresi halkının ODOÜ'ye olan eğilimi, hangi yönde bu ürünlerden faydalandıkları, faydalanma sürecinde karşılaştıkları sorunlar ortaya koyulmuştur. Çalışmada tüm bunlar gözetilerek hane halkının gelirini yüksetmeye yönelik sürdürülebilir bir kullanım noktasında öneriler sunulmuştur. Yapılan bu çalışma hem yörenin sosyo-ekonomik durumunu ortaya koyması açısından hemde daha sonra yapılacak olacak çalışmalara altlık oluşturması açısından önem taşımaktadır.

Çalışma beş bölümden oluşturmaktadır. Birinci bölümde konunun önemine değinilerek araştırmanın neden ele alındığı açıklanmıştır. İkinci bölümde çalışma konusuyla ilgili kaynakların özetleri verilmiştir. Üçüncü bölümde araştırmanın materyali ve yöntemi açıklanmıştır. Dördüncü bölümde araştırmadan elde edilen bulgular verilmiştir. Son bölümde elde edilen bulgular çerçevesinde konu tartışılmış ve araştırmadan elde edilen sonuçlar sıralanmıştır.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

ODOÜ üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde hem dünyada hemde ülkemizde ODOÜ'nün kullanımında ciddi bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Artan bu kullanım sonucunda ise ODOÜ niteliğ taşıyan türlerin sürdürülebilirliği ön plana çıkarken daha etkin ve foksiyonel planlamaların yapılması da zorunlu hale gelmiştir. Bu anlamda ODOÜ'nün önemini, toplama pazarlama sürecinde karşılaşılan sorunları ve sürdürülebilir kullanımın gerekliliğini ortaya koyan çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

Bozkurt (1982) tarafından yürütülen çalışmada Türkiye' deki bazı ODOÜ niteliği taşıyan türlerin üretim teknikleri kullanma yerleri ve ihracatı hakkında bilgiler verilmiştir.

Acar (1991), "Ülkemizdeki Defne Yaprağı Üretimine İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri" adlı çalışmasında, orman rejimine dahil alanlardaki defneliklerden, pazar genişliğini gözeten düzenli yaprak üretimi sağlanmasına yönelik bir model plan geliştirmiştir.

Baytop (1994) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ülkemizde gıda, baharat, ilaç, boyar madde vey süs bitkisi gibi birçok alanda kullanılan ODOÜ niteliğindeki bitkileri ortaya koymuştur. Çalışmada ülkemizdeki bir çok türün yoğun bir kullanıma sahip olduğu ve ciddi gelirler elde edildiği ifade edilmektedir.

Zeybek ve Zeybek (1994) tarafından gerçekleştirilen çalışmada bitkilerin botanik ve ekolojik özellikleri, faydalanma yöntemleri ve kimyasal yapılarına ilişkin bilgiler verilmiştir. Çalışmada özellikle son yıllarda içerdikleri uçucu yağlar ve etken maddeler sayesinde birçok türün gıda ve kimya sanayinde kullanıldığı ve büyük gelir elde edildiği belirtilmiştir.

Özhatay vd. (1997)'nin Türkiye'nin doğal tıbbi bitkilerinin ticaretiyle ilgili yapmış olduğu bu çalışmada, Türkiye'de doğal olarak yetişen çiçekli bitkiler ve eğreltilerin yurtiçi ticareti ve ihracatı hakkında mevcut bilgiler derlenerek verilmiş ve bir durum

değerlendirmesi yapılmıştır.

Türker vd. (2001)'in gerçekleştirmiş olduğu çalışma ODOÜ niteliği taşıyan türlerin işletmeciliğine yönelik bir araştırma olup ODOÜ' nün tedarik edilmesinden pazara çıkmasına kadar geçen süreçte karşılaştığı sorunları ortaya koymakta ve çözüm önerilerinde bulunmaktadır.

Acartürk (2001) yaptığı çalışmada Türkiye'nin çeşitli yörelerine ait yaklaşık 450 civarındaki bitkilerin tamamının biyolojik özelliklerine yer verilen çalışmada, bu bitkilerin bir bölümünün halk arasındaki kullanımları ve iyi geldiği hastalıklar hakkında bilgiler verilmiştir. Özellikel son yıllarda "alternatif tıp" kavramının daha fazla gündeme gelmesiyle ODOÜ'ye olan talebin artması daha fazla türün bu sektöre girmesine neden olmuştur. Bu açıdan bu bitkilerin kullanımı ve yöresel tanımlamalarını içeren bu çalışm önem teşkil etmektedir.

Saraçoğlu (2002) tarafından yapılan araştırmada odun hammeddesinin enerji ihtiyacını karşılamadaki önemi ortaya kulmuştur. Çalışmada odun hammaddesi ve odun dışı orman ürünleri niteliği taşıan bir çok ürünün alternatif enerjı kaynağı özelliği taşıdığı, ülkemizin zengin ODOÜ alt yapısı ile sağlıklı şekilde yapılan envanter ve yönetim planları ile iyi noktalara geleceği verilmiştir.

Yazıcı ve Karayılmazlar (2002), Batı Karadeniz Bölgesi'nde defnenin potansiyel üretim miktarı, fiyatı ve nakliye imkânlarını araştırmış, defneden yararlanmada uygulanabilecek teknolojik yatırım olanaklarını ve bölgesel kalkınmadaki etkinliğini incelenmiştir.

Artukoğlu ve Uzmay (2003) "Tıbbi ve Aromatik Bitkiler İç ve Dış Ticareti Üzerine Bir Araştırma" isimli çalışmalarında, defnenin de içinde bulunduğu tıbbi ve aromatik bitkilerin iç ve dış ticaretini* inceleyerek, dışticaret firmaları bazında örnek olay yaklaşımı ile sorunlarını ortaya koymuşve çözüm önerileri getirmişlerdir.

Şafak ve Okan (2004) Kekik, Defne ve Çam Fıstığının Üretimi ve Pazarlaması üzerine çalışmışlardır. Bu çalışmada defne, kekik ve çamfıstığının dış ticareti açıklanmıştır. Ayrıca defne, kekik ve çam fıstığının üretimine ilişkin bilgiler

verilmiştir. Ayrıca pazarlama karmasını oluşturan; mal, fiyat, dağıtım ve tutundurma değişkenleri hem orman hem de özel mülkiyetteki araziler açısından ayrı ayrı incelenmiştir. Sonuç olarak ise ürünlerin üretim ve pazarlama aşamalarında sıkıntılar yaşanmaması için yapılması ve önem verilmesi gereken bazı hususlar belirtilmiştir.

Filiz ve Tolunay (2003) Isparta yöresinde gerçekleştirmiş oldukları çalışmada ülkemizde uygulanan tarımsal ormancılık uygulamalarını ve bu uygulamalarda kullanılması muhtemel olan bitki türlerini ortaya koymuşlardır.

Kiriş vd., (2003) tarafından yapılan çalışmada Orman Genel Müdürlüğü'nün ODOÜ ile ilgili yapmış oldukları planlamalara yer verilmiştir. Bu süreçte karşılaşılan planlama sorunları ortaya konulmuş, bu açmazların giderilmesi yolunda teknik ve idari açıdan alınması gereken tedbirler belirlenmiş ve ODOÜ'lerinin amenajman planlarına etkin olarak nasıl yansıtılacağı konusunda çözüm stratejileri üzerinde durulmuştur. Ayrıca Orman Genel Müdürlüğü tarafından ODOÜ ile ilgili yayınlanan kitaplar hakkında kısaca bilgi verilmiştir.

Uzun vd. (2006) yapmış oldukları çalışmada artan kullanım neticesinde ODOÜ niteliği taşıyan bitkiler üzerinde oluşan ekolojik baskıya yer vermişlerdir. Günümüzde hala ODOÜ' nin kullanımına yönelik sağlıklı planlamaların yapılmadığına dikkat çekerek, ODOÜ' den faydalanırken ekonomik, ekoloji, sosyal ve kültürel değerlerin bir arada düşünülerek yönetim planlarının yapılması gerektiğine vurgu yapmışlardır.

Büyükgebiz (2006) Süleyman Demirel Üniversitesi' inde yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında son yıllarda odun hammeddesinin yanısıra ODOÜ'ününde yoğun şekilde kullanılmaya başlandığı belirtilmiştir. Çalışmayı Isparta Sütçüler Yöresi' nde gerçekleştirmiştir. Yörenin ODOÜ açısından durumunu ortaya koyarak yörenin potansiyelinin ekonomik, sosyal ve çevresel yönden önem teşkil ettiğinin altını çizmiştir. Ayrıca çalışma onuçlarında 32 familya 56 cinse cinse ait 70 odun dışı bitkisel orman ürünü tespit edilmiştir. Bu türlere botanik özellikleri, araştırma alanındaki yayılışları, yetişme yeri istekleri, yetiştiği yükseltileri, odun dışı orman ürünü olarak kullanılan kısımları, çiçeklenme ve meyve olgunlaşma zamanlarıda çalışmada verilmiştir.

Var (2006) tarafından yapılan çalışmada Söke/Aydın Orman işletme şefliği'ne konu olan mevcut ormanlarda yetişen bitkisel kökenli bazı orman tali ürünlerinin mahalli isimleri, üretim miktarları ve değerlendirme esaslarıile potansiyel kullanım amaçlarını araştırmıştır. Araştırma sonunda, yörede 13 adet orman tali ürününün olduğu belirlenmiştir. Bunların yaklaşık %50'sinin resmi olarak üretiminin yapıldığı tespit edilmiştir. Bu ürünlerin bir kısmının mahalli halk tarafından kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüketildiği, bir kısmının ise genellikle aracılar vasıtasıyla pazarlandığı, elde dilen gelirin beklenen kazancın çok altında olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak bölgede, atıl bir vaziyette duran ve ekonomik anlamda tam olarak değerlendirilemeyen böylesi odun dışı orman ürünleri, tahrip edilmeden bilinçli ve düzenli olarak faydalanılabilirse, yöre ve ülke ekonomisine kazandırılabilir olduğu belirtilmiştir.

Satıl (2011)'ın Balıkesir 'de yayılış gösteren Sideritis trojana, S. perfoliata ve S. athoa ile Salvia tomentosa türlerinin toplanıldığı ve çay olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu türler içerisinde, Salvia tomentosa yoğun bir şekilde ticari amaçla toplanılmıştır. İderitis türleri ise, az da olsa orman köylülerince toplanıp yerel pazarlarda satılmış ya da tıbbi çay olarak kullanılmıştır.

Solmaz (2007)'ın Muğla orman köylerinde gerçekleştirmiş olduğu çalışma kırsal kesime yaşayan insanların sorunlarını ortaya koyma noktasında önem arz eden bir çalışmadır. Çalışmada kırsal kesimde yaşayan insanların sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan sorunlar yaşadığını ve bu sorunları çözmeye yönelik yönetim politikalarının oluşturulması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca yönetim planlarının oluşturulması ve etkin bir şekilde kullanılmasıya beraber kaçakçılık, açmacılık ve otlatma gibi sorunların da çözüleceği ifade edilmiştir.

Tolunay ve Alkan (2008) tarafından yapılan çalışmada Türkiye' deki yanlış arazi kullanımına yönelik sorunlar ortaya koyulmuş ve çözüm önerilerinde bulunulmuştur. Yapılan bu çalışmada kırsal kesimde yaşayan insanların ekonomik problemlerinin de altı çizilerek bu durumun nedenleri belirtilmiştir.

Topay (2011)'ın yapmış olduğu bu çalışmada rekreasyonun insan yaşamında bedensel ve ruhsal yıpranmaların önüne gecen en önemli unsur olduğunu dile

getirmiştir.Ormanlar da insanların farklı rekreatif etkinlikler yaparak başka kaynakların sunamıyacağı birçok olanağa sahiptir.

Türker vd. (2001)'in gerçekleştirmiş olduğu çalışma ODOÜ niteliği taşıyan türlerin işletmeciliğine yönelik bir araştırma olup ODOÜ' nün tedarik edilmesinden pazara çıkmasına kadar geçen süreçte karşılaştığı sorunları ortaya koymakta ve çözüm önerilerinde bulunmaktadır.

Büyükgebiz (2008) yine Sütçüler Yöresi' nde gerçekeştirilen çalışma ile son yıllarda ODOÜ' ne olan artan ilgi ortaya koyulmuştur. Araştırma sonuçlarında yörede bulunan odun dışı orman ürünleri potansiyeli ve değerlendirme olanakları verilmiştir. Bunun yanında yöre halkının ODOÜ' ni kullanım oranı ve bu açıdan yürede endemik olarak yetişen türlerin önemi vurgulanmıştır.

Fakir (2008)'in Batı Akdeniz Bölgesi'nde gerçekleştirmiş olduğu çalışma Batı ODOÜ'nün mevcut durumu ve potansiyeli geniş kapsamda ele alınmış, yerel halka ve ekonomiye katkıları konularında envanter ve planlamaya yönelik altlık oluşturması amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, odun dışı bitkisel orman ürünü olarak kullanılan bitki taksonlarının önemli botanik özellikleri, araştırma alanındaki yayılışları, yetişme yeri istekleri, yetiştiği yükseltileri, odun dışı orman ürünü olarak kullanılan kısımları, toplanma zamanları, taşınmaları, depolanmaları, kesim yöntemleri, kullanım alanları ve endemik olanlarının belirlenmeleri konularında bir veri tabanı oluşturulmuştur.

Karademir vd (2011)'nin yapmış olduğu çalışmada ormanların yıllar içersinde ki değişimini ele almaktadır sadece odun hammaddesi ve yakacak ihtiyacının kaynağı olarak görülen ormanların çok yönlü fonksiyonlarının değeri artmıştır. önem kazanan orman ürünlerinin başında odun dışı orman ürünleri (ODOÜ) gelmektedir. Balıkesir ilindeki fıstıkçamı sahalarının doğal ve kültür oluşlarına, yetişme ortamlarına, yaş-çağ-verim durumuna ve köylere göre alan miktarları irdelenerek, envanter rakamları değerlendirilmiş ve fıstıkçamının orman köylüsüne bugun ve gelecekteki katkısı ortaya çıkarılmış.

Korkmaz ve Fakir (2009)'in Isparta'da yapmış olduğu çalışma son yıllarda dikkat çekmeye başlayan bitkisel kökekenli ODOÜ' ne yönelik tüketici eğilimini ve tercihlerin belirlenmesini ele almaktadır. Araştırma sonuçlarında tüketicilerin ODOÜ' ni genel sağlık, tedavi ve keyif amacıyla kullanmakta olduğunu rtaya koymuşlardır. Ayrıca alınacak dozaj ve yan etkiler konusunda önemli bir bilgi eksikliği , doğadan toplanan bitkilerin, toplandığı haliyle tüketimi tercih edildiği ve tüketim alışkanlığının oluşmasında etkili olan faktörler arasında ilk sırada aile ve yakın çevrenin tavsiyelerinin yer aldığı sonuçlarda verilmiştir.

İnce ve Tolunay (2009) tarafından Isparta ili sınırları içerisinde gerçekleştirilen çalışma orman kaynaklarından yapacak odun olarak faydalanan köylülerin maddi olarak ne ölçüde gelir elde ettiğini ortaya koyması açısından örnek teşkil etmektedir.

Yaman (2010) yapmış olduğu çalışmada ODOÜ nin sürdürülebilir kullanımı ifade edilmiş ve bunun yanın da ODOÜ kavramına yönelik tanılamalara yer verilmiştir. Ayrıca çalışmada Kaçkar Dağları bölgesinde dikkat çeken ODOÜ' ne ve nasıl fayda sağladığına yer verilmiştir.

Küçüker vd. (2010) tarafından gerçekleştirilen ODOÜ'nün kırsal kesimlerde yaşayan insanların yıllardır ihtiyaçlarını karşılamasının yanında gelir sağlamalarına da yardımcı olduğu, ayrıca ülkemizin ODOÜ potansiyeli ve ihracatı dikkate alındığında, amenajman planlarının hazırlanmasında bu ürünlerin dikkate alınmasının kaçınılmaz olduğunu belirtmektedir. Bu çalışmada, ODOÜ'nin planlara yansıtılabilmesi için izlenmesi gereken yol ve yaklaşımlar belirlenerek bu ürünler için kullanılan envanter yöntemlerine değinilmiştir. Sonuç olarak, ODOÜ'nin planlara yansıtılmasında geleneksel planlamanın yetersiz olduğu, dolayısı ile Ekosistem Tabanlı Çok Amaçlı Planlama (ETÇAP) yaklaşımının benimsenerek Coğrafi Bilgi Sistemleri(CBS), Uzaktan Algılama, Yöneylem Araştırması gibi çeşitli yardımcı tekniklerin etkin kullanılması gerektiği vurgulanmıştır.

Komut ve Öztürk (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışma ile Gümüşhane yöresinde yürütülen ODOÜ işletmeciliği faaliyetleri özellikle odun dışı bitkisel ürünler çerçevesinde ele alınarak irdelenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, Gümüşhane ilinde ikamet eden orman köylüleri, Orman İşletme Müdürlüğü ve ODOÜ işleyen

işletmeler ekseninde gerçekleştirilen görüşmeler ve yüz yüze görüşmeye dayalı anket çalışması yardımıyla, yöredeki ODOÜ işletmeciliğinin mevcut durumu ortaya konularak, sorunlar tespit edilmeye çalışılmış ve karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

Yılmaz vd., (2011) tarafından yapılan çalışmada Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde yayılış gösteren ODOÜ'nün ticaret ve tüketimde ki payı araştırılmıştır bu araştırmada bitkilerin önemli botanik ve fenolojik özellikleri, araştırma alanındaki yayılışları, ekolojik istekleri, toplanma zamanları, kullanım alanları ile bitkilerin yararlanılan kısımları araştırılmıştır.

Erbaydar (2010) tarafından Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü' nde yapılan çalışmada gene olarak odun dışı orman ürünleri envanterinden bahsedilerek yörede youn olarak yer alan Vacciniumarctostaphylos'un (Ayı Üzümü, Likapa, Trabzon Çayı) Doğu Karadeniz ormanlarındaki yayılış alanları, yetişme ortamı özellikleri ile üretim ve pazarlama gibi konularda mevcut durumu ortaya koyulmuştur.

Tolunay vd. (2011) tarafından ODOÜ niteliği taşıyan kılkeçisinin üretimi, kullanımı üzerine yapmış oldukları çalışmada kıl keçisinin üretim ve kullanım sistemleri incelenmiş ve tespitlerde bulunulmuştur.

Kurt vd. (2011)'in geçlekleşitrmiş olduğu çalışmada, Türkiye ve Dünya yuvarlak odun ve ODOÜ' nün 1990-2009 yılları arasındaki üretim ve dış ticareti incelenmiş ve bu ürünlerin ekonomik potansiyeli ortaya konulmuştur. Bununla birlikte söz konusu orman ürünlerinden elde edilen gelirler karşılaştırılarak ODOÜ'nün Türkiye'deki yeri ve önemi vurgulanmıştır. Sonuç olarak Türkiye'nin ODOÜ ihracatından önemli gelirler elde ettiği ancak Dünya ülkeleriyle karşılaştırıldığında bu gelirin çok düşük seviyelerde kaldığı, yuvarlak odun dış ticaretinde ise daha çok ithalatçı bir konumda olduğu ifade edilmiştir.

Kuzugüdenli ve Kaya (2011) tarafından gerçekleştirilen çalışmada Dünyada genel olarak Doğal ürünlere olan talebin belirgin bir şekilde artması sonucu ODOÜ'ne yönelik bilinç ve talep gittikçe artmaktadır. Bu artışta, yerel ve ulusal ekonomiler açısından odun dışı orman ürünlerinin önemli bir gelir ve istihdam kaynağı olarak

görülmeye başlanması hakkında bilgi verimiştir.

Yıldırım (2010)'ın gerçekleştirmi olduğu araştırmada ülkemizde odun hammeddesi üretimi ve kullanımı daha yoğun iken zengin rezervlere sahip olmamıza karşın ODOÜ açısından yeterli üretime ve ticari potansiyele sahip olamadığımız belirtilmiştir. Fakat çalışmada belirtildiği üzere son yıllarda bu hususta birçok çalışma yapılmaya başlanmıştır. Ayrıca bu konuda bilincin artması ve mevcut durumun iyiye gittiği belirtilirken çalışmaların daha fazla artırılarak ülke olarak ODOÜ üretim ve ticareti noktasında daha iyi konumlara geleceğimiz belirtilmiştir.

Altunel (2012), "Odun Dışı Orman Ürünlerinin Toplayıcı/Üretici Açısından Sosyoekonomik Önemi" isimli çalışmasında Ege Bölgesi çalışma alanı olarak belirlenmiş ve bu bölgede önemli ihracat değerlerinesahip olan üç ürün, kekik, defne ve çamfıstığı alınarak bu ürünlerin ticareti ile ilgili gruplarla görüşülmüştür. Üretici veya toplayıcı olarak adlandırılan köylülerle yapılan anket çalışmasının sonuçları burada verilmiştir. Ormandan üretim yapan köylünün üretiminin tapulu arazilerinde üretim yapana göre daha düşük olduğu görülmüştür. Genel olarak ODOÜ üretimi ile ilgilenen grubun yaş ortalamasının 50 ve üzerinde olduğu gençlerin ilgisiz olduğu saptanmıştır. Bunlar ürünlerini aracı/tüccara satmakta fakat ODOÜ'nden elde edilen gelirlerinin düşük olmasından dolayı aynı zamanda tarım yaptıklarını belirtmişlerdir.

Türkoğlu ve Tolunay (2013) tarafından Türkiye' de orman ürünleri ithalı üzerine çalışan şirketlerin sertifikalı orman ürünlerine olan bakış açısını belirlemek amacıyla yapılan çalışmada diğer dünya ülkelerinde artan sertifikalı orman ürünleri kullanımının ülkemizdeki durumunu ortaya koyması açısından önem arz etmektedir.

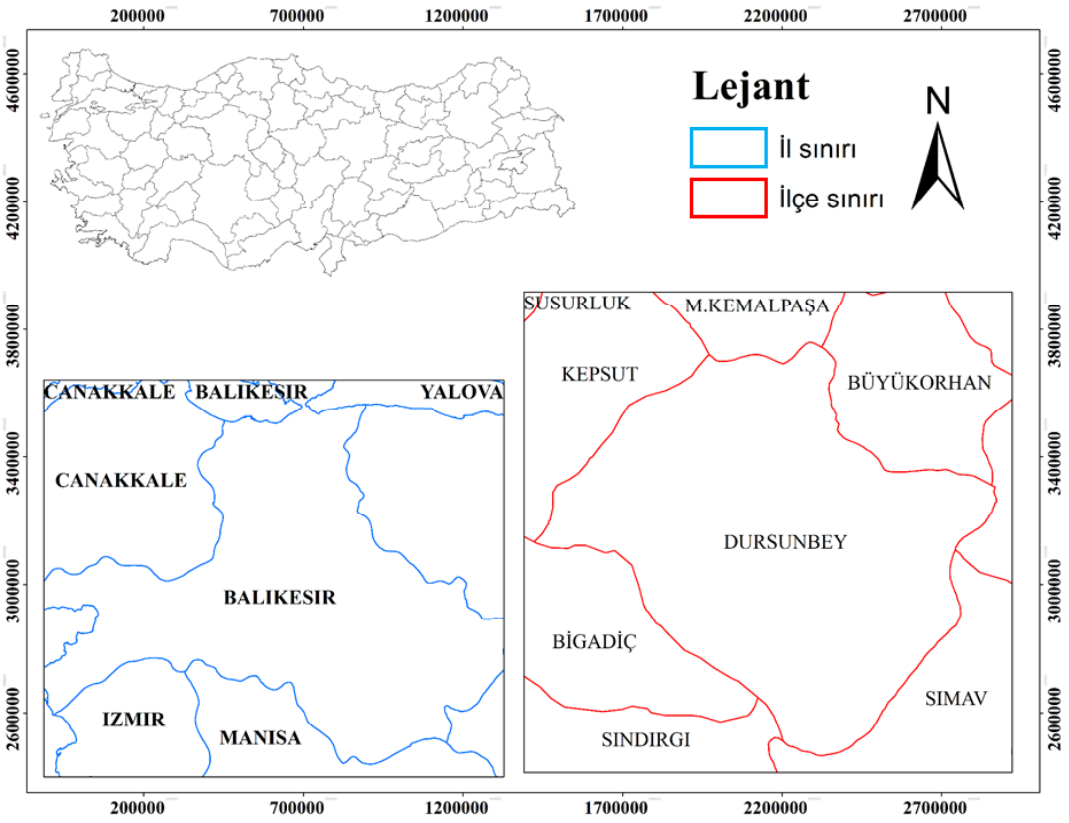
Fidan vd. (2013) yılında yaptukları "Gümüşhane Yöresinde Yetişen Bazı Önemli Odun Dışı Orman Ürünlerive Kullanım Miktarları" isimli çalışmalarında, Gümüşhane ili doğal florasında bulunan ve ekonomik değeri yüksek olan ODOÜ' nün tespiti, yayılış bölgeleri, kullanım miktarları, literatür taramaları ve inceleme gezileri yapılarak belirlenmiştir. Yapılan çalışma ile Gümüşhane ili ve çevresinde yayılış gösteren 38 adet ve bölgede kullanılan 23 adet bitki taksonu tespit edilmiştir.

Yüzbaşıoğlu ve Özhatay (2013) 'ın Gümüşhane/Kürtün Yöresinde gerçekleştirdikleri çalışmada Örümcek Ormanları'nda (Kürtün), ODOÜ tanımına uygun 17 bitki taksonu üzerine araştırmalar yapılmıştır. Ayrıca bu çalışmada tespit edilen türlerin mevcut ürün potansiyelleri yanında önemli botanik ve fenolojik özellikleri, toplanma zamanları, kullanılan kısımları ve araştırma alanındaki yayılışları hakkında bilgi verilmiş, sürdürülebilir kullanıma yönelik öneriler sunulmuş, yaşanan sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Alanı Genel Özellikleri

Balıkesir İlinin doğusunda yer alan ilçenin rakımı 672 m, yüzölçümü 1952 km² dır. Dursunbey coğrafi yönden Ege Bölgesi sınırları içerisinde kalmaktadır. Arazi yapısı itibariyle dağlık ve çok engebeli bir karaktere sahiptir. En yüksek dağı Alaçam 1683 m yüksekliğindedir. İlçenin toplam alanının yaklaşık % 65'lik kısmı ormanlarla kaplı olmakla beraber toplam orman alanı 88035 ha'dır(OGM, 2015a).

Şekil 1. Dursunbey Yöresi Haritası

Balıkesir'in Dursunbey Yöresinde bulunan Dursunbey İşletme Müdürlüğü ve Alaçam Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı 12 adet şeflik bulunmaktadır. Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü'nde bulunan şeflikler Alaçam, Ardıç, Değirmenegrek, Gölcük, Kireç Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğü'nde bulunan şeflikler Candere, Civana, Çamlık, Durabeyler, Dursunbey, Gökcedağ, Yayla orman işletme şeflikleridir. Çizelge 3.1 ve Çizelge 3.2' de İşletme Şeflikleri'ne ilişkin detaylı bilgi sunulmuştur.

Çizelge 3.1. Alaçam Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı şeflikler (AOİM,2014)

İşletme Şefliği	**Normal Orman (Ha)**	**Bozuk Orman (Ha)**	**Toplam Orman (Ha)**	**Ormansız Alan (Ha)**	**Genel Alan (Ha)**
Alaçam	5549,70	977,00	6526,70	1562,00	8088,70
Ardıç	6805,20	2595,50	9400,70	6572,30	15973,00
Değirmeneğrek	5319,10	140,20	5459,30	62,30	5521,60
Gölcük	4934,50	2642,70	7577,20	5829,40	13406,60
Kireç	3404,10	4703,70	8107,80	9532,00	17639,80
TOPLAM	26012,60	11059,10	37071,70	23558,00	60629,70

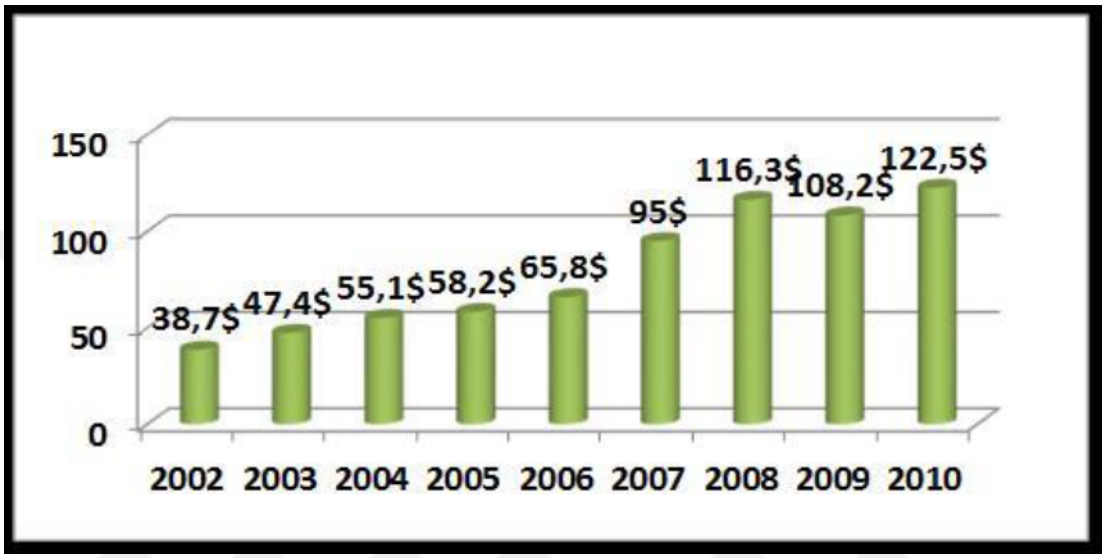
Çizelge 3.2. Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı şeflikler (DOİM,2014)

İşletme Şefliği	**Normal Orman (Ha)**	**Bozuk Orman (Ha)**	**Toplam Orman (Ha)**	**Ormansız Alan (Ha)**	**Genel Alan (Ha)**
Candere	9475,00	1420,20	10895,20	1115,40	12010,60
Civana	6745,60	3095,30	9840,90	5286,40	15127,30
Çamlık	6379,50	729,10	7108,60	1088,40	8197,00
Durabeyler	11283,80	3998,30	15282,10	6314,60	21596,70
Dursunbey	7116,10	9533,30	16649,40	9703,20	26352,60
Gökçedağ	8987,00	5593,90	14580,90	11118,2	25699,10
Yayla	8521,60	5157,10	13678,70	7270,40	20949,10
TOPLAM	58508,60	29527,20	88035,80	41896,60	129932,4

2010 yılı içerisindeki Türkiye'nin odun dışı orman ürünleri sektöründen en fazla ihracat yapılan ülke Çin'dir. ODOÜ Sektöründe Türkiye'nin toplam ihracat payının %15' i Çin'e yapılmakta olup, 2010 yılında bu ülke ile 14,2 milyon $ değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir.Bu ihracatta 8,8 milyon $lık bir değerle ABD ikinci sırayı almakta olup toplam ihracattan %9,3 oranında pay almaktadır. Sırasıyla bu ülkeleri Almanya (%9,3), Vietnam (%7,9) ve İspanya (%6) takip etmiştir.

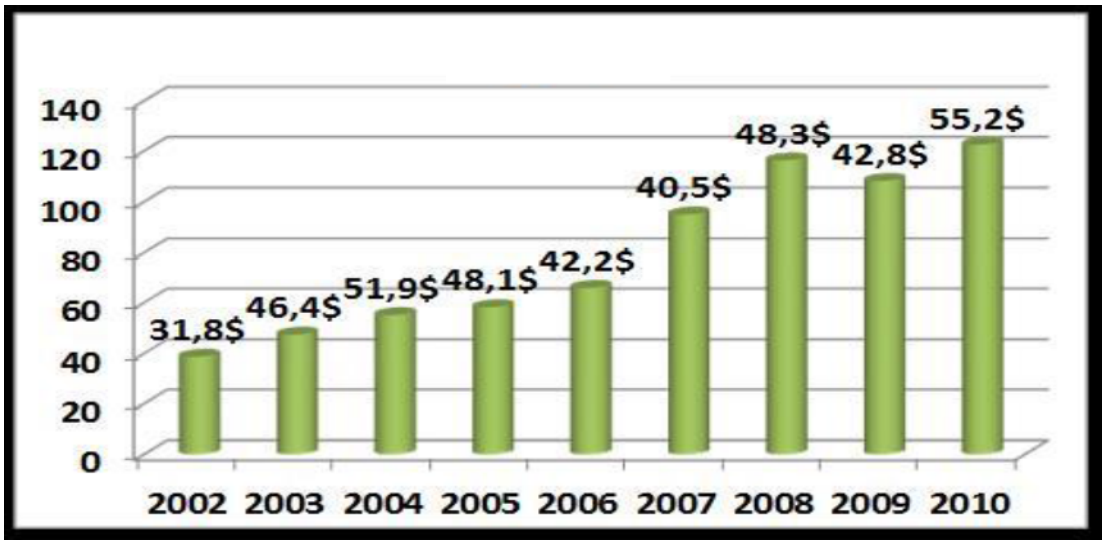
2010 yılı içerisindeki Türkiye'nin odun dışı orman ürünleri sektöründen en fazla

ihracat yapılan ülke Çin'dir. ODOÜ Sektöründe Türkiye'nin toplam ihracat payının %15' i Çin'e yapılmakta olup, 2010 yılında bu ülke ile 14,2 milyon $ değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir.Bu ihracatta 8,8 milyon $lık bir değerle ABD ikinci sırayı almakta olup toplam ihracattan %9,3 oranında pay almaktadır (Şekil 2). Sırasıyla bu ülkeleri Almanya (%9,3), Vietnam (%7,9) ve İspanya (%6) takip etmiştir (OGM, 2015b).

Şekil 2. Değer Bazında Türkiye'nin Odun Dışı Orman Ürünleri İhracatı (Milyon $)

2010 yılı içerisindeki Türkiye'nin odun dışı orman ürünleri sektöründen en fazla ürünü ithal ettiği ülke 7,5 milyon $'la Almanya olmuştur. Toplam ithalat içerisindeki %13,7'lik pay Almanya'dan yapılmış olup, onu %10,4'le Hindistan, %9,1'le Çin, %8'le Fransa ve %6,2'yle İtalya izlemiştir. Türkiye'nin 2010 yılında odun dışı orman ürünleri sektöründe en fazla ithalat yaptığı mal 32,1 milyon $'lık, sakız, reçine ve diğer bitkisel hülasalar olmuştur. İkinci mal grubunu ise 7,9milyon $'la debagatte kullanılan bitkisel menşeli hülasalardan oluşmaktadır (Şekil 3).

Şekil 3. Değer Bazında Türkiye'nin Odun Dışı Orman Ürünleri İthalatı (Milyon $)

3.1.1. İklim

Dursunbey ilçesi, Ege iklim bölgesi içinde yer almakla birlikte yüksek olması ve deniz esintilerine kapalı olması itibariyle yazlar daha serin, kışlar daha sert ve çok soğuk geçmektedir. İlçe, İç Batı Anadolu (İç Ege) bölgesinin kuzey kesiminde (Kütahya), Kütahya-Balıkesir-Bursa illerinin birleştiği kavşakta yer almaktadır. Bu yüzden hava, tarım için elverişsizlik yaratacak kadar soğuktur. Bu nedenle de vejetasyon süresi oldukça kısadır. İlçenin iklimi Karasal iklim özelliklerini taşır.

Sevgi vd. (2011)'nın çalışmalarından elde ettiği verilere göre su açığı Haziran ayında başlamakta ve Ekim ayı da dâhil olmak üzere beş ay sürmektedir. Bu durum kütlenin batı, kuzey batı ve güney batısında bulunan meteoroloji istasyonları için daha belirgindir. Kütlenin güneyinde bulunan Simav'da ise yaz kuraklığı Temmuz'da başlamakta, Ekim'de bitmektedir. Kuzeydoğuda bulunan Tavşanlı'da ise yağış az olmasına rağmen sıcaklığının düşük olması sebebiyle su açığı Temmuz ayında başlamakta ve Eylül'de bitmektedir(Sevgi vd., 2011). Yörenin sıcaklık ve yağış değerlerine ilişkin veriler Çizelge 3.3 ve Çizelge 3.4' te verilmiştir.

Çizelge 3.3. Dursunbey Yöresi'nde mevsimlere düşen yağış miktarları

MEVSİM	İLKBAHAR	YAZ	SONBAHAR	KIŞ
mm	163.4	50.1	131.8	238.8
%	28	8.5	22.6	40.9

Çizelge 3.4. Dursunbey Yöresi için en yüksek ve en düşük iklim verileri

1975-2006		
TÜRÜ	**En Düşük**	**En Yüksek**
Yağmur(mm)	10.1	79.6
Sonbahar Sıcaklık(˚C)	8.1	17.9
Kar(cm)	10.0	47.0
Kış Sıcaklık(˚C)	2.7	4.4
İlkbahar Sıcaklık(˚C)	6.2	15.4
Yaz Sıcaklık(˚C)	19.6	21.9
Sonbahar-Yağmur(mm)	18.6	69.2
Sonbahar-Kar(cm)	10.0	10.0
Kış-Yağmur(mm)	57.6	79.6
Kış-Kar(cm)	32.0	47.0
İlkbahar-Yağmur(mm)	43.4	60.0
İlkbahar-Kar(cm)	15.0	17.0
Yaz-Yağmur(mm)	10.1	25.6

3.1.2. Toprak Özellikleri

Coğrafi yönden, Ege Bölgesi sınırları içerisinde yer almakla birlikte, arazi yapısı itibariyle dağlık ve çok engebeli bir karaktere sahiptir. Ana topoğrafya bitki örtüsü ve zamanın etkisiyle Dursunbey İlçesinde çeşitli toprak grupları oluşmuştur. Üst topraklar 8-40 cm arasındaki derinliğe sahiptir. En yüksek dağı Alaçam 1645 m yüksekliğindedir (Ergün ve Çavdar, 2010).

3.2. Materyal

Dursunbey Yöresinde, ekonomik olarak değer taşıyan ve pazar payı bulunan çeşitli odun dışı orman ürünleri bulunmaktadır. Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğü ‘nün 2014 yılında tarife bedeli ile satışını yaptığı ODOÜ, Çizelge 3.5 ‘de verilmiştir.

Çizelge 3.5. Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğü 2013 yılı odun dışı ürün satışı

Ürün adı	**Satış Şekli**	**Birimi**	**Miktarı**	**Birim Fiyatı TL/Kg**	**Tutarı TL**
Çam kozalağı	Tarife Bedeli	Kg	16.000	0,02	320.00
Yosun	Tarife Bedeli	Kg	9.500	0,07	665.00
Çuha çiçeği	Tarife Bedeli	Kg	11.000	0,03	330.00
TOPLAM					1,315.00

Yörede ekonomik değeri olan, fakat orman idaresi tarafından tarife bedeli ile resmi satışı yapılmayan başka odun dışı orman ürünleri de bulunmaktadır. Bu ürünler

köylüler tarafından toplanmakta, gerek perakende olarak semt pazarlarında ve gerekse bu ürünlerin ticaretini yapan kişilere toptan fiyata satılmaktadır. Çalışmada Dursunbey İlçesinin tüm köyleri araştırma objesi olarak ele alınacak, hangi köylerde ve hangi odun dışı orman ürünlerinin toplandığı ya da üretiminin yapıldığı belirlenecektir.

Üzerinde çalışılacak olan köyleri sosyal, ekonomik ve demografik özellikleri ile tanımlamak için çeşitli istatistiki bilgilere ihtiyaç duyulacaktır. Bu bilgiler; Devlet İstatistik Enstitüsü, Dursunbey Kaymakamlığı, Dursunbey İl Nüfus Müdürlüğü 'nden temin edilen dokümanlardan sağlanmıştır. Geçmiş yıllarda ORKÖY Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan orman köyleri kalkınma planları, güncelliğini yitirmiş olsa, bu çalışma için çeşitli verilerin temin edildiği materyallerdir.

Arazi çalışmaları esnasında; mülakat ve görüşmelerde not ve kayıt tutmak amacıyla teksir kağıtları, köylerde elde edilen etüt ve envanter bilgilerini kayıt etmek için not defterleri ve diğer kırtasiye araçları kullanılmıştır. Bunların dışında, fotoğraf ve slayt filmleri araştırma içerisinde kullanılan diğer materyalleri oluşturmaktadır.

3.3. Yöntem

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket yöredeki orman köylüsüne uygulanmıştır. Analizler bilimsel esaslar çerçevesinde uzman görüşleri de alınarak hazırlanmıştır. Anket formları, test amacı ile seçilen bir köyde öncelikle uygulanmıştır. Yapılan test çalışmasından sonra anket formuna son şekli verilmiştir. Formlar, köy toplam sayısının en az %10 'u ile ve yüz yüze görüşme yöntemiyle doldurulmuştur. Gerek duyulduğunda anket sayısı artırılmıştır. Ankete 252 kişi katılmıştır. Anket formunda 80 soru bulunmaktadır.

Elde edilen verilerin istatistiksel analizleri için MS Excel ve SPSS 17.0 paket programları kullanılmıştır. Ham veriler düzenlendikten sonra excel ortamında ikili ilişkilerine bakılmıştır. Ayrıca SPSS paket programı üzerinde ODOÜ, ormancılık faaliyetlerinin hane ekonomisini geliri ile ilişkisine bakmak amacı ile korelasyon analizi uygulanmıştır.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1. Çalışma Yapılan Yöredeki Hane Halkının Demografik Bilgilerine Yönelik Bulgular

Yörede gerçekleştirilen arazi çalışmalarında ilk olarak çalışmanın yürütüldüğü köylerin genel durumu hakkında bilgiler elde edilmiştir. Elde edilen bilgilere göre çalışmanın yürütüldüğü alanda toplamda 101 adet köy bulunmaktadır. Bunların içerisinde Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 39 adet köy bulunmakta, bu köyler toplam köy sayısının %38'ini ifade etmektedir. Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı olarak ise 62 köy bulunmakta bu ise toplam oranın %62'ine karşılık gelmektedir (Çizelge 4.1).

Çizelge 4.1. Bilgi alınan köylerdeki Orman İşetmeleri'ne bağlı olan köy adetleri

Bağlı olduğu işletme	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Alaçam	39	38
Dursunbey	62	62
TOPLAM	**101**	**100**

Köylere ait bilgi formlarından elde edilen köylerin bağlı oldukları ilçe merkezlerine olan uzaklıklarına bakıldığında 27-33 km mesafede olan köylerin nispeten daha yoğun olduğu görülmüştür. İlçe merkezine diğerlerine oranla daha uzak olan köylerin (44-52 km) ise daha az sayıda olduğu tespit edilmiştir. (Çizelge 4.2).

Çizelge 4.2 Bilgi alınan köylerin ilçe merkezlerine olan uzaklıkları

İlçe merkezine uzaklık (km)	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
6-12	12	12
13-18	12	12
20-26	23	23
27-33	30	30
34-43	16	16
44-52	8	7
TOPLAM	**101**	**100**

İlçe merkezlerinin yanında köylerin bağlı olduğu il merkezlerine olan uzaklıkları da tespit edilmiştir. Elde edilen bu verilere göre 101-110 km mesafede olan köylerin adeti nispeten daha fazla iken, diğerlerine oranla daha yakın olan köylerin (45-63 km) ise daha az sayıda olduğu görülmüştür. Dursunbey'de çalışma yapılan 101 köy

içerisinde Balıkesir merkeze en uzak köy 129 km olduğu en yakın köy ise 45 km olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.3).

Çizelge 4.3 Bilgi alınan köylerin il merkezlerine olan uzaklıkları

İl merkezine uzaklık	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
45-63	11	10
68-86	18	18
87-99	22	22
101-110	26	26
111-129	24	24
TOPLAM	**101**	**101**

Çalışmanın yürütülmüş olduğu köylerin nüfus ve hane durumlarına yönelik elde edilen bulguların ardından bu köylerin ulaşım durumuna ait bilgiler de elde edilmiştir. Köylerin ulaşım yollarına ilişkin elde edilen bu bilgilere göre genellikle yani %53'lük bir kısmı asfalt yol olduğu tespit edilirken ham toprak yolların çok fazla olmadığı görülmüştür.(Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Bilgi alınan köylerin ulaşımına yönelik bilgiler

Köyün ulaşım yolu	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Asfalt	54	53
Ham toprak	12	12
Stabilize	35	35
TOPLAM	**101**	**100**

Çalışmanın yürütüldüğü köylerin yerleşim yeri olarak bulundukları konumların niteliğine bakıldığında köylerin büyük kısmının orman kenarında yer aldığı tespit edilmiştir. Orman içi ve orman kenarı köylerin sayı olarak birbirine yakın olmasi Dursunbey yöresinin yapı olarak daha çok orman içi ve orman kenarına kurulduğunu göstermektedir. (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. Bilgi alınan köylerin yerleşim yeri nitelikleri

Köyün niteliği	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Orman dışı	19	19
Orman içi	35	34
Orman kenarı	47	47
TOPLAM	**101**	**100**

Köylerin bulundukları yerlerdeki yerleşik ve dağınık olma durumları da adet ve oransal olarak kaydedilmiştir. Bu verilere göre köylerin büyük kısmının dağınık bir yerleşim şekline sahip olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 4.6).

Çizelge 4.6. Bilgi alınan köylerin yerleşim şekilleri

Yerleşim şekli	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Dağınık yerleşim	64	63
Toplu yerleşim	37	37
TOPLAM	**101**	**100**

Çalışma kapsamında ele aldığımız çoğunluğu orman kenarında ve dağınık vaziyette bulunan köylerin nüfus yoğunluğuna bakıldığında köy nüfuslarının yaklaşık olarak birbirine yakın olduğu ve aralarında çok fazla fark olmadığı görülmüştür. Yine bunun yanında köy nüfusunun 355'in üzerinde olan yerlerin nispeten daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.7).

Çizelge 4.7. Bilgi alınan köylerin nüfus yoğunlukları

Köy nüfusu	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
45-161	25	24
165-219	24	24
221-350	23	23
355-1945	29	29
TOPLAM	**101**	**100**

Köylerin hane sayısına bakıldığında ise nüfus 64-85 arasında hanesi bulunan köylerin yoğun olduğu, diğerlerinin ise hemen hemen birbiriyle aynı olduğu sonucuna varılmıştır (Çizelge 4.8).

Çizelge 4.8. Bilgi alınan köylerin hane sayıları

Hane sayısı	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
23-41	14	14
42-63	16	16
64-85	23	23
88-117	14	14
122-149	14	14
155-240	11	10
260-643	9	9
TOPLAM	**101**	**100**

Çalışmanın yürütüldüğü köylerin yükselti ve eğim değerlerine bakıldığında ortalama yükseltinin 640m, ortalama eğimin ise 30° olduğu görülmüştür. Yine köyler bulundukları konumlar itibari ile jeomorfolojik olarak incelendiğinde arazi yapısı açısından genellikle dağlık arazi şeklindeki arazi yüzey formunun hakim olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.9).

Çizelge 4.9. Bilgi alınan köylerin jeomorfolojisi

Köyün jeomorfolojisi	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Dağlık arazi	71	70
Düz arazi	7	7
Yüksek dağlık	23	23
TOPLAM	**101**	**100**

Yine bunun yanında köylerin konumu bakı açısından değerlendirildiğinde güneydoğu ve kuzey batı bakıların ağırlıklı olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.10).

Çizelge 4.10 Bilgi alınan köylerin bakıları

Yerleşim alanı bakısı	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Batı	5	5
Doğu	13	12
Güney	6	6
Güneybatı	4	4
Güneydoğu	27	27
Kuzey	14	14
Kuzeybatı	20	20
Kuzeydoğu	12	12
TOPLAM	**101**	**100**

Çalışmanın yürütüldüğü köyleri iklim olarak değerlendirecek olursak yöre Ege Bölgesi'nde kalmaktadır. Ege Bölgesi'nde Akdeniz iklimi hakimken iç kesimlerde kalan Dursunbey geçiş iklimindedir. Karasal-ılıman iklim tipinin hakim olduğu %12'lik bir kısımda ise karasal-sert ikim görüldüğü sonucu elde edilmiştir (Çizelge 4.11).

Çizelge 4.11. Bilgi alınan köylerin iklim tipleri

Bölgenin İklimi	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Karasal ılıman	89	88
Karasal sert	12	12
TOPLAM	**101**	**100**

Bilgi alınan köylerde yetişen tarım ürünlerine bakıldığında hepsinde bir tahıl ürünü yetiştiği tespit edilmiştir köy bazında baktığımızda 4 köyde sadece arpa, 28 köyde buğday, sulama ile yetişen mısır ise toplamda 7 köyde yetişmektedir. Genel anlamda arpa ve buğday üretimi yoğun olduğu görülmüştür (Çizelge 4.12).

Çizelge 4.12. Bilgi alınan köylerde yetiştirilen tarım ürünleri

Köy tarım ürünü	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Arpa	4	4
Arpa-buğday	33	32
Arpa-çavdar	3	3
Arpa-yulaf	20	20
Buğday-mısır	5	5
Buğday	28	28
Buğday-nohut	3	3
Buğday-yulaf	3	3
Mısır-arpa	2	2
TOPLAM	**101**	**100**

Köylerden alınan bilgilere göre Dursunbey yöresinde bulunan 101 adet köyün sınırları içerisinde hepsinin ayrı ayrı ODOÜ'nün üretme veya kullanma adeti ve cinsleri belirlenmiştir. Köylerdeki insanların hem kendi ihtiyaçlarını karşılama noktasında hem de ticari gelir elde etme hususunda kozalak, adaçayı, ardıç, kestane, yosun, çalı çileği, çam melkisi ve ıhlamurdan yöresel olarak yoğun bir şekilde faydalandığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.13).

Çizelge 4.13. Bilgi alınan köylerde bulunan ve ODOÜ niteliği taşıyan türler

Türler	**Köy Sayısı**	**Oran (%)**
Adaçayı-Çammelkisi	2	2
çam melkisi-Ihlamur	7	7
Adaçayı-Kozalak	1	1
Adaçayı-Çuha çiçeği	1	1
Ardıç-Ihlamur	3	3
Ardıç-Kozalak	2	2
Ardıç-Mantar	2	2
Ardıç-Çam melkisi	4	4
Çıralı Çamkökü-Çuhaçiçeği	3	3
Çıralı Çam kökü-Ihlamur	8	8
ÇıralıÇamkökü-Çam melkisi	3	3
Çıralı Çam kökü-Kozalak	1	1
Çıralı Çam kökü	1	1
Çam melkisi	11	11
Çam melkisi-Ihlamur	21	21
Çam melkisi-Kestane	5	5
Çam melkisi-Kozalak	3	3
Çam melkisi-Nane	1	1
Ihlamur	1	1
Ihlamur-Defne	1	1
Ihlamur-Kozalak	5	5
Ihlamur-Kestane	5	5
Ihlamur-Mantar	2	2
Ihlamur-Nane	3	3
Ihlamur-Mantar	1	1
Kozalak-Yosun	1	1
Kozalak-Mantar	2	2
Nane	1	1
TOPLAM	**101**	**100**

Çalışmanın yürütüldüğü alanlardaki asli orman ağacı türlerinin köy bazında dağılımına bakıldığında 101 köyün ayrı ayrı köy sınırları içerinde bulunan ağaç türleri açısından karaçam-kızılçam meşcerelerinin fazla olduğu, kayın ardıç meşe türlerinin ise bölgedeki köylerde daha az yetiştiği belirlenmiştir (Çizelge 4.14).

Çizelge 4.14. Bilgi alınan köylerin içerdikleri orman ağacı türleri açısından oranları

Ağaç türü	Köy Sayısı	Oran (%)
Ardıç-Meşe	4	4
Ardıç-Meşe-Karaçam	1	1
Karaçam	2	1
Karaçam-Kızılcam	43	43
Karaçam-Meşe	9	9
Kayın-Meşe	18	18
Kızılçam-Ardıç	1	1
Kızılçam-Meşe	12	12
Maki-Kayın	1	1
Makilik orman-Meşe	5	5
Kızılcam	1	1
Meşe	4	4
TOPLAM	**101**	**100**

4.2. Çalışma Yapılan Yöredeki Hane Halkının Sosyo-Kültürel Özelliklerine Yönelik Bulgular

Yörede gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda Alaçam ve Dursunbey orman işletme müdürlüklerinde 89'u Alaçam 163'ü de Dursunbey' de olmak üzere toplam 252 adet anket yapılmıştır (Çizelge 4.15).

Çizelge 4.15. Çalışma yapılan Köylerde uygulanan anket sayıları

Bağli olduğu Müdürlüğü	İşletme Sayı (Adet)	Oran (%)
Alaçam	89	35
Dursunbey	163	65
TOPLAM	252	100

Köylerdeki hanelerde yer alan oda sayılarına bakıldığında 2 odalı 3 odalı ve 4 odalı evler ağırlıklıdır. Hanelerde Genellikle 3 odalı evlerin yoğun olarak (156) görülmüştür (Çizelge 4.16).

Çizelge 4.16. Çalışma yapılan Köylerdeki hanelerin oda sayıları

Hane oda sayısı	Sayı (Adet)	Oran (%)
2	73	29
3	156	62
4	23	9
TOPLAM	**252**	**100**

Anket çalışmalarının gerçekleştirildiği köylerde ankete katılanların yaş oranlarına yönelik elde edilen verilere baktığımızda her yaş grubundan insanla bire bir muhatap olunmuştur. Daha çok orta yaş aralığı olan 45 civari yaşlara anketimiz uygulanmıştır (Çizelge 4.17)'de verilmiştir.

Çizelge 4.17. Çalışmanın yürütüldüğü köylerdeki yaş oranları

Yaş aralıkları	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
18-25	9	3
26-45	95	38
46-65	98	37
65-	49	22
TOPLAM	**252**	**100**

Yörede yaşayanların sosyo-ekonomik durumlarına yönelik bilgiler izleyen çizelgelerde verilmiştir. Anket çalışmalarının gerçekleştirildiği bu köylerde lise mezunu oranı yüksek olup üniversite öğrenimi görmüş birine rastlanmamıştır (Çizelge 4.18).

Çizelge 4.18. Çalışmanın yürütüldüğü köylerin eğitim durumu

Eğitim Durumu	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
İlkokul	51	21
Ortaokul	48	19
Lise	93	36
İlkokul Terk	60	24
TOPLAM	**252**	**100**

Anket yapılan yörede yaşayan halkın genellikle asgari düzeyde geçim koşullarına sahip olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Gelir aralığı aylık 500-1000 TL arasında yoğunlaşmıştır (Çizelge 4.19).

Çizelge 4.19. Çalışmanın yürütüldüğü köylerin aylık gelir durumu

Gelir aralığı	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
0-500	19	8
500-1000	224	88
1000-1500	9	4
TOPLAM	**252**	**100**

Anket yapılan köylerde kullanılan yakacak türü incelendiğinde ağırlıklı olarak kömür ve odun tüketildiği görülmektedir (Çizelge 4.20).

Çizelge 4.20. Çalışmanın yürütüldüğü köylerin yakacak durumları

Yakacak türü	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
Elektirik,kömür	22	9
Kömür	130	52
Odun	100	39

Çalışma yapılan bölge ile alakalı olarak yukarıda çizelgeleri incelediğimizde yöre halkının eğitim durumu, gelir seviyesi, arazi kısıtlığı, işsizlik sebepleriyle % 88'lik bir kısmı göçe eğilim göstermiştir. (Çizelge 4.21 ve Çizelge 4.22)

Çizelge 4.21. Çalışmanın yürütüldüğü köylerdeki insanların göç eğilimi

Aileniz de göç var mı?	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
Evet	221	88
Hayır	31	12
TOPLAM	**252**	**100**

Çizelge 4.22. Çalışmanın yürütüldüğü köylerdeki göç eğiliminin nedenleri

Göç nedeni	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
Arazinin kısıtlı olması	48	19
Eğitim	81	32
İşsizlik	73	29
TOPLAM	**252**	**100**

Yapılan anket çalışmaları sonucunda yöredeki karşılaşılan en büyük sorun iş imkanının kısıtlı olmasından kaynaklanan işsizlik olarak tespit edilmiştir (Çizelge 4.23).

Çizelge 4.23. Çalışmanın yürütüldüğü köylerde başlıca karşılaşılan sorunlar

Köyün başlıca sorunları	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
İşsizlik yapacak iş sınırlı	169	67
Okulumuzun imkanları kısıtlı	40	16
Ormanlardan dolayı hayvancılık yapamıyoruz	26	10
Yol su elektirik gibi alt yapı yetersiz	17	7
TOPLAM	**252**	**100**

Yapılan anket çalışmaları sonucunda yörede insanların makul ölçülerde memnuniyete sahip olduğu belirlenirken memnun olan ve olmayan insanların sayısının da hemen hemen birbirine yakın olduğu görülmüştür (Çizelge 4.24).

Çizelge 4.24. Çalışma yapılan köylerdeki insanların memnuniyeti

Hayatınızdan genel olarak memnunmusunuz	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
Belli düzeyde(kısmen)	113	45
Evet	71	28
Hayır	68	27
TOPLAM	252	100

4.3. Çalışma Yapılan Yöredeki Hane Halkının Sosyo-Ekonomik Özelliklerine ve ODOÜ'den Faydalanmalarına Yönelik Bulgular

Çalışma kapsamında anket yöntemi ile veri elde edilen köylerin gelir durumlarına ilişkin ekonomik durumu ortaya koyan veriler ile yörede hem ormancılık faaliyetlerinden hem de ODOÜ' den hangi yönde ve miktarda faydalanıldığına yönelik bulgular izleyen çizelgelerde verilmiştir.

Köylerde ekonomik olarak geçmişten bugüne değişime bakıldığında olumlu anlamda değişimin olduğu söyleyen insanların sayısın daha fazla olduğu gözlemlenmiştir (Çizelge 4.25).

Çizelge 4.25. Çalışma yapılan köylerin geçmişten bugüne ekonomik durumu

Geçmişten bugüne köyün durumu	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
Daha kötü	62	25
Değişmedi	84	34
İyi	102	41
TOPLAM	252	100

Anket yapılan bölgeye bakıldığında herhangi bir sanayi faaliyeti ve hizmet sektörü faaliyetinden geçim sağlamadıkları görülmektedir. Dursunbey Yöresi'nde geçim kaynağı olarak ormancılık faaliyetlerinin ve tarım sektörünün daha yoğun kullanıldığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.26).

Çizelge 4.26. Çalışma yapılan Yörede yaşayan insanların geçim kaynakları

Geçiminizi nasıl sağlıyorsunuz	Sayı (Adet)	Oran (%)
Baba üzerinden	8	3
Emekli	54	22
Ormancılık faaliyetleri	93	37
Tarım	78	31
Tarım,emekli,ormancılık,hayvancılık faaliyetleri	19	7
TOPLAM	**252**	**100**

Anket yapılan bölgede hemen herkes orman ve ormancılık faaliyetlerinden faydalanmaktadır. Ormanlardan fayda çoğunlukla iş gücü (kesim, ağaçlandırma çalışmaları), odun ticareti, ODOÜ'yü (toplama, pazarlama, ihtiyaç yani temel besin olarak) kullanmak şeklinde olmaktadır. Orman köylülerinin genellikle kesim, ağaçlandırma işinden gelir sağladığı görülmektedir. ODOÜ'den ise %18 oranında gelir sağladığı ve diğer gelir faaliyetleri ile yakın değerde olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.27, Çizelge 4.28).

Çizelge 4.27. Çalışma yapılan yörede orman ve ormancılık faaliyetlerinden faydalanma

Orman ve ormancılık faaliyetlerinden faydalanma	Sayı (Adet)	Oran (%)
Evet	252	100
Hayır	0	0
TOPLAM	**252**	**100**

Çizelge 4.28. Çalışma yapılan yörede faydalanılan ormancılık faaliyetleri

Orman ve ormancılık Faaliyetlerinden hangi geliri elde ediyorsunuz	Sayı (Adet)	Oran (%)
Kesim	66	26
Kesim ağaçlandırma	42	17
ODOÜ(toplama,pazarlama,ihtiyaç)	46	18
Odun ticareti	46	18
Yok	52	20
TOPLAM	**252**	**100**

Anket yapılan köylerdeki insanların kredi kullanma durumlarına bakıldığında büyük kısmının kredi imkanlarından faydalandığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.29).

Çizelge 4.29. Çalışma yapılan köylerde kredi kullanma oranı

Kredi aldınız mı	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
Evet	159	63
Hayır	93	37
TOPLAM	252	100

Yörede kredi kullanan insanların hangi amaçla kredi imkanlarından faydalandıklarına bakıldığında genellikle zirai amaçla kullanımın fazla olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.30).

Çizelge 4.30. Çalışma yapılan köylerde ki kredi kullanma amaçları

Kredi almaktaki amacınız	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
Kullanmadım	93	34
Arazilerimi ekmek için	21	8
Düğün	14	6
Ev	24	10
Traktör	23	10
Zirai işler	77	32
TOPLAM	252	100

Anket yapılan insanların geçimini nasıl sağladıklarına bakıldığına ormancılık faaliyetleri ve tarımın nispeten daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.31).

Çizelge 4.31 Çalışma yapılan köylerde ki halk geçimi nasıl sağlıyor

Geçiminizi nasıl sağlıyorsunuz	**Sayı (Adet)**	**Oran (%)**
Baba üzerinden	8	3
Emekli	54	22
Ormancılık faaliyetleri	93	37
Tarım	78	31
Tarım,emekli,ormancılık,hayvancılık faaliyetleri	19	7
TOPLAM	252	100

2013 yılında Dursunbey ilçesinde bulunan Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü ve Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğünde belli başlı ODOÜ'lerden satışlarda halkın elde ettiği toplam gelir miktari Çizelge 4.32' de verilmiştir.

Çizelge 4.32. 2013 yılı Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü Ve Dursunbey İşleme Müdürlüğü'nde yöre halkın ODOÜ'den elde ettikleri gelir miktarları

Sıra No	Türün Adı	Üretilen İşletme Müdürlüğü	Miktarı	Birim Fiyatı (TL)	Birimi (Ton)	Tutarı (TL)
1	Kozalak	Dursunbey	1.959,1	0.11	Ton	215,501
2	Kozalak	Alaçam	762.255	0.11	Ton	83.848,05
3	Çıralı Çam kökü	Alaçam	445,5	1.20	Ton	534,6
4	Çıralı Çam kökü	Dursunbey	2.675,625	1.20	Ton	3.210,75
5	Yosun	Alaçam	5,09	0.10	Ton	509
6	Yosun	Dursunbey	2,363	0.10	Ton	236,3
Toplam			767.342,678			88.554,201

2014 yılında Dursunbey ilçesinde bulunan Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü ve Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğü'nde bazı ODOÜ'lerin satışlarında halkın elde ettiği toplam gelir miktarlarına ilişkin bilgiler Çizelge 4.33' de verilmiştir.

Çizelge 4.33. 2014 yılı Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü Ve Dursunbey İşleme Müdürlüğü'nde yöre halkının ODOÜ'den elde ettikleri gelir miktarları

Sıra No	Türün Adı	Üretilen İşletme Müdürlüğü	Miktari	Üretim Yılı	Birim Fiyatı (TL)	Birimi (Kg/ Adet)	Tutarı (TL)
1	Çıralı Çam kökü	Alaçam	1.051.200	2014	1.20	KG	1.261.440
2	Çıralı Çam Kökü	Dursunbey	982.250	2014	1.20	KG	1.044.620
3	Yosun	Alaçam	16.224	2014	0.10	KG	1.622,4
4	Çuha çiçeği	Alaçam	15463	2014	0,3	KG	4.638,9
5	Ihlamur	Dursunbey	1773	2014	3.45	Adet	611.685
6	Mantar	Alaçam	16131	2014	0.06	KG	967,86
Toplam			2.065.805				2.924.947

Yapılan anket sonuçları sonucunda tarımla uğraşan insanların ekonomik gelir elde etmekten ziyade kendi ihtiyaçlarını karşılamak için tarım ile uğraştıkları belirlenmiştir (Çizelge 4.34).

Çizelge 4.34. Çalışma yapılan köylerde tarımla uğraşma amacı

Hangi amaçla tarimda uğraşıyorsunuz	Sayı (Adet)	Oran (%)
Kendi ihtiyaç	180	72
Pazarda satmak için	72	28
TOPLAM	252	100

Anket çalışmaları sonucunda elde edilen bulgulara göre 5-10 dönüm arası olan toprak parçalarının kullanımının daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.35).

Çizelge 4.35. Çalışma yapılan köylerde kullanılan toprak miktarı

Ortalama kaç dönüm toprak ekersiniz	Sayı (Adet)	Oran (%)
0-5	39	16
5-10	106	42
10-15	29	11
15-20	38	16
20-25	29	11
25-30	11	4
TOPLAM	252	100

Yörede tarım faaliyetleri ile uğraşan insanların büyük çoğunluğunun zirai ilaçları kullandığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.36).

Çizelge 4.36 Çalışma yapılan köylerdeki zirai ilaç kullanımı

Tarımsal üretimde zirai ilaç kullanımı	Sayı	Oran
Evet	238	95
Hayır	14	5
TOPLAM	252	100

Elde edilen anket bulgularına göre sulama sıkıntısı yaşayan ve yaşamayan insanların bulunduğu, bunların içerisinde de problem yaşamadığını söyleyen insanların nispeten fazla olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.37).

Çizelge 4.37. Çalışma alanındaki arazilerde sulama sorunları

Sulama açısından sorunlarınız var mı	Sayı (Adet)	Oran (%)
Evet	109	43
Hayır	143	57
TOPLAM	252	100

Yörede sulama imkanlarından faydalanan insanların büyük çoğunluğunun su ihtiyacını baraj yardımıyla karşıladığı belirlenmiştir (Çizelge 4.38).

Çizelge 4.38. Çalışma alanında sulama suyu kaynaklarını nereden karşılıyorsunuz

Sulu tarım çevresinde suyu nerden karşılıyorsunuz	Sayı (Adet)	Oran (%)
Artezyan	34	14
Baraj	173	68
Gölet	45	18
TOPLAM	252	100

Anket katılımcılarına göre, ormanların istihdam açısından sağlamış olduğu katkılar iş istihdamı kaynağı olarak görülmektedir. Çizelge 4.39'da "ODOÜ'den gelir elde ediyormusunuz?" sorusuna ankete katılan kişilerinden 46 tanesi yani %18 lik bir kısmı olumlu yönde yanıtlamıştır. Çizelge 4.28'i incelediğimizde yan ürün (ODOÜ) toplama işiyle uğraşan 60 kişi yani %24 lük bir kısım bulunduğu görülmektedir. Buradan yola çıkarak %6 lık bir kısmın ODOÜ'lerden kendi ihtiyacı doğrultusunda faydalandığı %18lik bir kısmı ise gelir elde etmek amacı ile faydalandığı tespit edilmiştir.

Çizelge 4.39. Çalışma yapılan köylerdeki insanlara göre ormanların en önemli faydası

Ormanların en önemli faydası nedir	Sayı (Adet)	Oran (%)
İş imkanki sağlamak	127	50
Yan ürün (mantar, kekik vb.) toplamak	60	24
Yapacak ve yakacak odun sağlamak	65	26
TOPLAM	**252**	**100**

Yapılan anket sonucunda köylerdeki herkesin ormandan veya ormancılık ürünlerinden faydalandığı belirlenmiştir (Çizelge 4.40).

Çizelge 4.40 Çalışma yapılan köylerde ki ormandan ve ormancılık faaliyetlerinden gelir elde etme durumu

Ormandan, ormancılık faaliyetlerinden geliriniz var mı?	Sayı (Adet)	Oran (%)
evet	252	100
TOPLAM	252	100

Anket yapılan köylerdeki ormancılık faaliyetlerinin zaman içerisindeki değişimi incelendiğinde değişiklik olmadığını söyleyen insanların daha fazla olduğu tespit edilmiştir (Çizelge 4.41).

Çizelge 4.41 Çalışma yapılan köylerde ki ormancılık gelirleri yıldan yıla değişimi

Ormancılık gelirleri yıldan yıla değişimi	Sayı (adet)	Oran (%)
değişmiyor	156	62
iyileşiyor	56	22
kötüleşiyor	40	16
TOPLAM	252	100

Yöredeki insanların ormancılık faaliyetlerin memnun olma durumlarına bakıldığında genel bir memnuniyetin olduğu gözlemlenmiştir (Çizelge 4.42).

Çizelge 4.42. Çalışma yapılan köylerde ormancılık faaliyetlerinden memnun olma oranı

Orman idaresinin ormancılık faaliyetlerinden memnun musunuz	Sayı (adet)	Oran (%)
evet	227	90
hayır	25	10
TOPLAM	252	100

Yöredeki insanlar için gelecek vaat eden geçim kaynakları araştırıldığında ormancılık, tarım ve hayvancılık faaliyetleri genellikle ön plana çıkmıştır. ODOÜ'leri ise tarım faaliyetlerı yapan %18 lik bir kısımda gelecek vadeden bir ürün olarak dile getirilmiştir (Çizelge 4.43).

Çizelge 4.43. Çalışma yapılan köylerde gelecek vaat eden geçim kaynakları

Sizce hangileri köyünüz için gelecek vaat etmektedir	Sayı (adet)	Oran (%)
hayvancılık,tarım	86	34
ormancılık	75	30
tarım	45	18
orman kaynakları(mantar,ıhlamur vb.)	46	18
TOPLAM	252	100

Anket yapılan insanların zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacı kullanımına bakıldığın da büyük çoğunluğun faydalandığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.44):

Yörede ODOÜ' den elde edilen gelir durumuna bakıldığında gelir elde etmeyen insanların nispeten daha fazla olduğu görülmüştür (Çizelge 4.44).Yapılan anket çalışmasında ODOÜ'den gelir kaynağı dışında da faydalanma yaşadığı görülmüştür. ODOÜ'ni toplma iş gücü yöre insanına gelir sağlamaktadır.Yöre insanına %18 düzeyinde gelir sağlamaktadır. (Çizelge 4.43)

Çizelge 4.44. Çalışma yapılan köylerde ODOÜ'den elde edilen gelir durumu

Odou ürünlerinden geliriniz var mi	Sayı (adet)	Oran (%)
evet	60	24
hayır	191	76
TOPLAM	252	100

Anket yapılan köylerdeki ODOÜ kullanımının zamanla değişimine bakıldığında genellikle değişmediği görüşü daha yaygın olarak ifade edilmiştir (Çizelge 4.45).

Çizelge 4.45. Çalışma yapılan köylerde ODOÜ'den faydalanmanın yıllar içerisinde ki değişimi

Odou gelirleri yıllara göre değişimi	Sayı (adet)	Oran (%)
iyileşiyor	29	11
değişmiyor	148	59
kötüleşiyor	75	30
TOPLAM	252	100

Yörede anket yapılan insanların büyük çoğunluğunun ORKÖY kredilerinden faydalanmadığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.46).

Çizelge 4.46. Çalışma yapılan köylerde ki ORKÖY'den kredi kullanma durumu

ORKÖY'den şimdiye kadar kredi aldınız mı	Sayı (adet)	Oran (%)
evet	55	22
hayır	197	78
TOPLAM	252	100

Anket yapılan insanların orman teşkilatıyla sorun yaşayıp yaşamadığına bakıldığında çoğunlukla insanların bu konudan rahatsız olmadıkları ve genellikle sorun yaşamadıkları tespit edilmiştir (Çizelge 4.47).

Çizelge 4.47. Çalışma yapılan köylerde ki orman teşkilatı ile sorun yaşama oranı

Orman teşkilatı ile bugüne kadar herhangi bir sorun yaşadınız mı	Sayı (adet)	Oran (%)
evet	47	19
hayır	205	81
TOPLAM	252	100

Anket katılımcılarının adli makamlarla yaşadıkları problemler açısından bir değerlendirme yapıldığında ağırlıklı olarak şahsi meselelerden kaynaklı sorunlar yaşadığı dikkat çekmektedir (Çizelge 4.48).

Çizelge 4.48. Çalışma yapılan köylerde ki mahkemelik olma durumu

Şu ana kadar hiç mahkemelik oldunuz mu	Sayı (adet)	Oran (%)
diğer	88	35
orman teşkilati	43	17
şahıs	121	48
TOPLAM	252	100

Anket yapılan köylerde köylüye sorduğumuz ormanlarımızda artma ve azalma durumunu genellikle olumlu bir görüşün söz konusu olduğu ve ormanların arttığı cevabı elde edilmiştir (Çizelge 4.49).

Çizelge 4.49. Çalışma yapılan köylerde ki ormanların artma azalma durumu

Çevrenizde ki ormanlar sizce artıyormu azalıyor mu	Sayı (adet)	Oran (%)
artıyor	113	45
azalıyor	17	7
değişmiyor	122	48
TOPLAM	252	100

Anket yapılan köylerdeki hayvancılık faaliyetlerine bakıldığında büyük çoğunluğun hayvancılık yaptığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.50).

Çizelge 4.50. Çalışma yapılan köylerde yapılan hayvancılık faaliyetleri

Hayvancılık yapıyormusunuz	Sayı (adet)	Oran (%)
Evetr	235	93
Hayır	17	7
TOPLAM	252	100

Yörede hayvancılık ile uğraşan insanların daha çok ihtiyaçlarını karşılamaları noktasında hayvancılık ile uğraştığı belirlemiştir (Çizelge 4.51).

Çizelge 4.51. Çalışma yapılan köylerde yapılan hayvancılık faaliyetlerinin amacı

Hayvancılık yapıyorsunuz ne amaçla	Sayı (adet)	Oran (%)
İhtiyaç	143	57
Pazar	109	43
TOPLAM	252	100

Yörede yapılan hayvancılık faaliyetlerinin niteliğine bakıldığında ahır hayvancılığının daha fazla olduğu görülmüştür (Çizelge 4.52).

Çizelge 4.52. Çalışma yapılan bölgedeki hayvancılığın niteliği

Hayvancılık yapıyorsanız niteliği	Sayı (adet)	Oran (%)
Ahır	108	43
Ahır, salma	67	27
Salma	77	30
TOPLAM	252	100

Anket yapılan köylerde hayvancılık gelirinin zaman içerisindeki değişimine bakıldığında elde edilen gelirin değişmediği cevabını verenlerin daha fazla olduğu görülmüştür (Çizelge 4.53).

Çizelge 4.53. Çalışma yapılan köylerdeki hayvancılık gelirinin yıllar içinde ki değişimi

Hayvancılık gelirlerinin yıldan yıla değişimi	Sayı (adet)	Oran (%)
Değişmiyor	157	62
İyileşiyor	66	26
Kötüleşiyor	29	12
TOPLAM	252	100

Yörede ki insanların avcılık ve yaban hayatı faaliyetlerine bakış açıları sorulduğunda bu faaliyetlere ilgi duyan, duymayan ve ilgi duyup bazı kurallardan rahatsız olan insanların sayısının yaklaşık olarak biribiriyle aynı olduğu görülmüştür (Çizelge 4.54).

Çizelge 4.54. Çalışma yapılan köylerdeki avcılık ve yaban hayatı faaliyetlerinin değerlendirilmesi

Avcılık ve yaban hayatı yöntemi ile ilgili son yıllarda alınan kararları nasıl değerlendiriyosunuz	**Sayı (adet)**	**Oran (%)**
bence gereksiz	83	33
bilgim yok	78	31
gerekli ama biraz katı	91	36
TOPLAM	252	100

Yöredeki yaban hayvanlarının zaman içerisindeki durumuna bakıldığında anket yapılan insanlar tarafından çoğunlukla (165) bir değişimin olmadığı ifade edilmiştir (Çizelge 4.55).

Çizelge 4.55. Çalışma yapılan köylerdeki yaban hayvanlarının zaman içerisindeki durumu

Geçmişten günümüze çevrenizde ki av hayvanları sizce azalıyor mu	**Sayı (adet)**	**Oran (%)**
evet	56	22
hayır	165	66
bazıları	31	12
TOPLAM	252	100

Anket yapılan insanlara göre avcılığa yasaklanan bölgelerin çok fazla olduğu ve daraltılması gerektiği görüşü daha fazla ifade edilmiştir (Çizelge 4.56).

Çizelge 4.56. Çalışma yapılan köylerde avcılığa yasaklanan bölgeler hakkında düşünceler

Avcılığa yasaklanan bölgelerde hakkında düşünceniz	**Sayı (adet)**	**Oran (%)**
çok geniş alanlara ayrılmış,alanlar daraltılabilir	117	46
fikrim yok	67	27
tamamen yanlış	68	27
TOPLAM	252	100

Anket yapılan köylerdeki yaylacık faaliyetlerine bakıldığında yaylacılık faaliyetlerinin yörede yaygın olmadığı görülmüştür (Çizelge 4.57).

Çizelge 4.57. Çalışma yapılan köylerdeki yaylacılık faaliyetleri

Yaylacılık yapıyormusunuz	Sayı (adet)	Oran (%)
Evet	1	0.4
Hayır	251	99.60
TOPLAM	252	100

Anket yapılan köylerdeki mera durumuna bakıldığında anket uygulanan tüm insanlar tarafından meraların yetersiz olduğu ifade edilmiştir (Çizelge 4.58).

Çizelge 4.58. Çalışma yapılan köylerdeki mera durumu

Köyünüzün meralari yeterli mi	Sayı (adet)	Oran (%)
Yetersiz	252	100
TOPLAM	252	100

Anket uygulanan köylerdeki arıcılık durumuna bakıldığında arıcılığın çok fazla olmadığı anlaşılmıştır (Çizelge 4.59).

Çizelge 4.59 Çalışma yapılan köylerdeki arıcılıkla uğraşma durumu

Arı kovanınız var mı	Sayı (adet)	Oran (%)
Var	28	11
Yok	224	89
TOPLAM	252	100

Yörede arıcılık faaliyetlerinin zaman içerisindeki değişimine bakıldığında durumun değişmedi sonucu elde edilmiştir (Çizelge 4.60).

Çizelge 4.60. Çalışma yapılan bölgede arı gelirinin yıllar içerisindeki değişimi

Arıcılık gelirleri yıldan yıla değişimi	Sayı (adet)	Oran (%)
Değişmiyor	203	80
İyi	15	6
Kötü	34	14
TOPLAM	252	100

Anket uygulanan köylerdeki el sanatlarından gelir elde durumuna bakıldığında el sanatlarının çok yaygın olmadığı sonucu elde edilmiştir (Çizelge 4.61).

Çizelge 4.61. Çalışma yapılan köylerdeki el sanatlarından gelir elde etme durumu

El sanatlarından geliriniz var mı	Sayı (adet)	Oran (%)
evet	90	35
hayır	162	65
TOPLAM	252	100

Yörede el sanatlarından gelir edilen kısımlarda tahta ürünlerden faydalanmanın daha fazla olduğu görülmüştür (Çizelge 4.62).

Çizelge 4.62. Çalışma yapılan köydeki el sanatlari yapılma oranı

Hangi el sanatları yapıyorsunuz	Sayı (adet)	Oran (%)
kapkacak	26	10
tahta ürünleri	44	17
yatık,baston	20	8
yapmıyorum	162	65
TOPLAM	252	100

Yörede el sanatlarının zamanla değişimine bakıldığında değimin çok fazla olmadığı belirlenmiştir (Çizelge 4.63).

Çizelge 4.63. Çalışma yapılan köylerde ki el sanatları gelirlerinin yıldan yıla değişimi

El sanatları gelirleriniz yıldan yıla değişimi	Sayı (adet)	Oran (%)
değişmiyor	62	25
iyileşiyor	28	11
yok	162	64
TOPLAM	252	100

Anket yapılan insanların zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacı kullanımına bakıldığında büyük çoğunluğun faydalandığı tespit edilmiştir (Çizelge 4.64).

Çizelge 4.64 Çalışma yapılan köydeki orman idaresinden zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacı kullandınız mı?

Orman idaresinden zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacı kullandınız mı	Sayı (adet)	Oran (%)
evet	213	85
hayır	39	15
TOPLAM	252	100

Zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacını köylü orman dairesinden temin ederken karşılaştığı sorunlara bakıldığında büyük çoğunluğun problemle karşılaşmadığı görülmüştür (Çizelge 4.65).

Çizelge 4.65. Çalışma yapılan köylerde ki zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacini alırken karşılaşılan sorunlar

Zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacı alırken bir sorunla karşılaştınız mı	**Sayı (adet)**	**Oran (%)**
evet	33	13
hayır	219	7
TOPLAM	252	100

4.4. Çalışma Yapılan Yöredeki Sosyo-Kültürel ve Sosyo-Ekonomik Değişkenlere Yönelik Korelasyon Analizi Bulguları

Çalışmanın yürütüldüğü alana ait sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik veriler ilişkin bulgular verildikten sonra yöredeki ODOÜ ve ormancılık faaliyetlerinin hane ekonomisine katkısını ortaya koymak adına yapılan korelasyon analizi sonuçları izleyen çizelgede verilmiştir. Çizelge 4.66 incelendiğinde hane halkının aylık geliri ile ilçe merkezine uzaklık (0,086) ve ODOÜ'den elde edilen gelir (0,286) ile pozitif yönde, yaş (-0,396) değişkeni ile de negatif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Geçim şekli olarak ise ODOÜ ve ormancılık faaliyetlerinin yoğun kullanımının hane ekonomisine kaydedeğer oranda katkı sağladığı sonucu elde edilmiştir. Yine bunun yanında zaman ile ODOÜ'nin kullanımında meydana gelen değişim ile diğer ormancılık faaliyetlerinden faydalanmanın zamanla değişimi arasında (0,207) bir ilşki olduğu görülmüştür.

Çizelge 4.66. Anket verileri ile uygulanan korelasyon analizi sonuçları

	Baglı oldugu işletme	İlçe Merkeze Uzaklıgı	İl Merkeze Uzaklıgı	Köyün Niteligi	Yerleşim Şekli	Köyün Nufusu	Köyün Ulaşım Yolu	Köyün Jeomorfolojisi	Köyün Ortalama Yükseltisi	Yas	Aylik Gelir	ODOU Gelir	ODOÜ Gelir Degisim	Orm Fal Degisim
Baglı oldugu işletme	1,000	,055*,**	-,396**	,014	-,039*	,069	-,119	-,230*	-,268**	-,021	,194	,116	-,054	-,185
İlçe Merkeze Uzaklıgı	,055*,**	1,000**	,092*,**	-,015	-,040*	,061**	-,174	,005**	-,028**	-,110*,**	,086*,**	,054	,142	,062
İl Merkeze Uzaklıgı	-,396**	,092*,**	1,000	-,054	-,248*,**	-,181	,177	,056	,174	-,074	,014	,000	,020	,046
Köyün Niteligi	,014	-,015	-,054	1,000	,083	,134	-,024	-,012	,130	,055	,109	,046	-,031	,031
Yerleşim Şekli	-,039*	-,040*	-,248*,**	,083	1,000*	-,079	-,020*	,019**	,137**	-,022	-,076	-,098	,005	-,037
Köyün Nufusu	,069	,061**	-,181	,134	-,079	1,000	-,184	-,149	,078	,107	-,055	,027	-,193	,017
Köyün Ulaşım Yolu	-,119	-,174	,177	-,024	-,020*	-,184	1,000	,054	,110	-,155	-,016	-,041	,000	,129
Köyün Jeomorfolojisi	-,230*	,005**	,056	-,012	,019**	-,149	,054	1,000	,451**	-,077	-,114	-,064	-,052	,181
Köyün Ortalama Yükseltisi	-,268**	-,028**	,174	,130	,137**	,078	,110	,451**	1,000	-,048	-,006	-,047	,006	-,007
Yas	-,021	-,110*,**	-,074	,055	-,022	,107	-,155	-,077	-,048	1,000	-,396**	,023	,026	,068
Aylik Gelir	,194	**,086*,****	,014	,109	-,076	-,055	-,016	-,114	-,006	**-,396****	1,000	**,201***	-,009	,000
ODOU Gelir	,116	,054	,000	,046	-,098	,027	-,041	-,064	-,047	,023	,201*	1,000	,114	-,015
ODOÜ Gelir Degisim	-,054	,142	,020	-,031	,005	-,193	,000	-,052	,006	,026	-,009	,114	1,000	,207*
Orm Fal Degisim	-,185	,062	,046	,031	-,037	,017	,129	,181	-,007	,068	,000	-,015	**,207***	1,000

Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).**
Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).*

5. TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Ülkemizde ODOÜ olarak ifade edilebilecek birçok tür bulunmaktadır (Davis, 1965-1985; Davis vd., 1988; Korkmaz ve Fakir, 2009). Bunun yanında gerek kırsalda gerekse kentlerde yaşayıp bu ürünlerden faydalanan insanların sayısı azımsanamayacak kadar azdır. Fakat ülkemiz ODOÜ açısından oldukça zengin olmasına ve bu ürünlere ihtiyaç duyan birçok insan olmasına karşına yeterince verimli çalışmalar yapılamamaktadır. Dolayısı ile olması gereken hasılat elde edilememektedir. Bu duruma sebep olan birçok neden bulunmaktadır (Okan ve Şafak, 2004; Özdemir, 2014). Bu nedenlere değinecek olursak en başta gelen sıkıntılardan biri toplanan ürünlerin pazara ulaştırılması ve tüketiciyle buluşma noktasında karşılaşılan sorunlardır. Çalışmada elde edilen veriler bu durumu destekler nitelikte sonuçlar ortaya koymaktadır. Zira çalışmanın yürütüldüğü alanlarda ilçe ve il merkezlerine daha yakın olan köylerde ODOÜ'den elde edilen gelirin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında ulaşımın daha rahat olduğu köylerde ODOÜ'den olan eğilimin daha fazla olduğu belirlenmiştir. Yine ulaşım kolaylığının bir getirisi olarak orman kenarındaki köylerin ODOÜ kullanımının daha yoğun olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çalışmanın yürütüldüğü yörenin genel anlamda dağlık bir yapıya sahip olması ürünlerin toplanmasını da zorlaştırmaktadır. Buna paralel olarak köylerin ODOÜ'ne eğilimine baktığımızda nispeten toplanması daha kolay ve maliyeti düşük olan ürünlerin tercih edildiği görülmüştür.

Çalışmada köy bilgi formu ve köy anket formlarından ODOÜ ve diğer ormancılık faaliyetlerinin kullanımına yönelik elde edilen verilerin düzenlenmesi sonucu yapılan korelasyon analizi sonuçlarında hane halkının geliri ile ilçe merkezine uzaklık ve ODOÜ'den elde edilen gelir arasında ilişki tespit edilmiştir. Daha öncede belirtildiği üzere özellikle köylerin ilçe merkezlerine olan mesafesi ODOÜ'nin toplanması ve pazarlanması sürecinde önem arz ettiğinden köylüleri ODOÜ'den faydalanma noktasında teşvik etmekte yahut başka sektörlere yönlendirmektedir. ODOÜ'den elde edilen gelir ile hane halkının geliri arasında ilşki olmasıda özellikle yörede ODOÜ'den faydalanan ailelelerin ek gelir anlamında ODOÜ'den kaydadeğer oranda kazanç elde ediyor olması şeklinde yorumlanmıştır. Yine aylık gelir ile yaş arasında negatif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu durum ise yörede yaşlı nüfus daha

çok emekli vasfında olması ve genç nüfusun kesim, ODOÜ'nün toplanması, tarım gibi faaliyetlerde daha aktif çalışabiliyor olmasından kaynaklandığı şeklinde düşünülmektedir. Ayrıca ODOÜ'nin zaman içerisindeki değişimi ile diğer ormancılık faaliyetlerinin değişimi arasında bir ilşki olduğu görülmüştür. Bu durum ise yörede ODOÜ'nden faydalanan insanların çoğunlukla diğer ormancılık faaliyetlerindende faydalandığı dolayısı ile elde edilen gelirler arasında paralellik olmasından kaynaklanmaktadır.

Yapılan analizler neticesinde ODOÜ'nün kulanımı sürecinde karşılaşılan sorunlara dikkat çekilmiş ve ilişkili olduğu parametreler değerlendirilmiştir. Fakat ODOÜ'nün kullanımı söz konusu olduğundan karşılaşılan sorunlar bunlar ile kısıtlı kalmamaktadır. Bu süreçte karşılaşılan sıkıntılardan bir diğeri de bu ürünlerin yetiştirilememesi olmaktadır. Ülkemizde ve benzer şekilde çalışmayı yürüttüğümüz yörede mevcut olan değişken iklim koşulları ve engebeli arazi koşulları sebebiyle bazı alanlardan yetirince faydalanılamamaktadır. Fakat ülkemizin sahip olduğu kaynaklar düşünüldüğünde bu alanların değerlendirilmesi durumunda ciddi gelirler elde edileceği ortadadır (Özdemir vd., 2015). Kapluhan (2013) tarafından yapılan çalışmada özellikle dağlık ve engebeli alanlarda potansiyel olarak yetişebilen türlerin değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu türler arasında ülkemizde de oldukça yoğun bir şekilde yetişen adaçayı ve kekik türlerinin altı çizilmiş, elde edilebilecek olası gelir vurgulanmıştır. Bu noktada ekosistem tabanlı foksiyonel planların yapılması ile sürdürülebilir bir kullanım sağlanabilecek ve daha yüksek gelirler elde edilebilecektir. Bu durum ülkemizde kırsal kesimde yaşayan insanların faydalanması daha verimli durum alması muhtemel olacak ve bu insanların memnuniyetleri artırılacağı düşünülmektedir. Zincirlenme bir sistem halinde bu durum yeni türlerinde bu sürece dahil olmasına katkıda bulunacak ve kozmetik, ilaç sanayi, gıda sanayi vb. bir çok alanda ODOÜ olan ihtiyaç artacaktır. Fakat bunun neticesinde türlerin baskı altına girmesi ve korunması zaruri olduğundan tüm bu sürecin sürdürülebilirlik kavramı altına ilerlemesi mecburidir.

Ülkemizde kırsal kesimde yaşayan ve birinci derece geçim kaynağı ODOÜ olan insanların sayısı oldukça fazladır. Çalışmanın yürütüldüğü yörede de birçok insan için ODOÜ büyük önem arz etmektedir. Yapılan anket çalışmasında yöredeki köylerin ortalama nüfus yoğunluklarının benzer olduğu görülmüştür. Köylerdeki

insanların büyük çoğunluğunun ise orta yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Eğitim durumu açısından büyük kısmının lise mezunu olduğu belirlenmiştir. Yöre halkının büyük çoğunluğunun gelir durumu aylık 500-1000 TL arasında ve çalışmanın yürütüldüğü köylerden yoğun şekilde göç olduğu sonucu elde edilmiştir.

Yöre halkı tarafından arazinin kısıtlı olması; eğitim eksikliği ve işsizlik başlıca göç nedenleri arasında gösterilmektedir. Daha önce sosyo-ekonomik anlamda yapılan çalışmalara bakıldığında da yine benzer nedenler sıkılıkla ifade dilmiştir (Diker, 1947; Asan, 1995). Çalışmanın yürütüldüğü yörede insanların gelir kaynakları tarım, hayvancılık ve ormancılık faaliyetleridir. Ormancılık faaliyetleri içerisinde ise ODOÜ kullanımı ve kesim faaliyetleri en başı çekmektedir. Yöre halkı tarafından en çok karşılaşılan problem olarak ise ormancılık faaliyetlerinin yeterli olmadığı ve bu nedenle de işsizliğin arttığıdır. Yöre halkı bu bölgede ormancılık faaliyetleri ve ODOÜ kullanımını istihdam kaynağı olarak görmekte ve önem vermektedir.

Ülkemizde ODOÜ'nün kullanılması sürecinde ifade ettiğimiz sorunlara yönelik yapılan çalışmalar gideerk artmaktadır. Özellikle son yıllarda bilimsel anlamda yapılan münferit çalışmaların yanında OGM trafından da sorunlara çözmeye yönelik adımlar atılmıştır. Bu çalışmalara örnek olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığınca uygulanan orman köylülerinin ürünlerini aracılar olmadan nihai alıcılara ulaştırabileceği Odun Dışı Orman Ürünleri Envanter Takip Sistemi'ni gösterebiliriz. Bu sistem ile orman köylüleri odun dışı orman ürünlerini nihai alıcılara aracısız pazarlanabilmektedir. Sistem sayesinde tüketici aradığı ürünün yerine, üretim zamanı ve miktarı gibi bilgilere kolayca ulaşabilmekte ve yine sistemde yer alan forum sayfası ile de odun dışı ürünlerin üreticisi ile doğrudan iletişim kurabilmektedir. Ayrıca Odun dışı ürünlerin döküm kayıtları, türlerin bulunduğu alanların eğim, rakım gibi bilimsel verileri teknik personel tarafından sisteme girilebilmektedir. Böylece hangi türün, nerede, ne kadar alanda ve hangi miktarda olduğu sistem üzerinden görülebilecek ve bilimsel araştırmalara ışık tutulacaktır (ODUHIST, 2015).

Çalışmanın yürütüldüğü Balıkesir-Dursunbey Yöresi'nde ODOÜ birçok hane için önemli derecede gelir getirici unsur konumundadır. Fakat gerek köylerin dağlık

yapısı gerekse ODOÜ'nin toplama ve pazara ulaştıma sürecinin maliyetli olması yöredeki insanları tarıma yönlendirmektedir. Yapılan çalışmalarda ODOÜ ile geçim sağlayan hanelerde ODOÜ'yü ikinci derece gelir kanağı olarak gören ailelerde ODOÜ'nün hane ekonomisine yaklaşık 500 TL'ye kadar katkı sağlayabildiği, bu hanelerin ise genellikle orman kenarında yola yakın yerlerdeki köylerde yer aldığı tespit edilmiştir. Yine saha gözlemleri sonucunda elde edilen bilgilere göre köylülerin devlet tarafından yapılacak olan ODOÜ'nin toplanması ve gelir elde edilmesi hususunda yapacağı yasal düzenlemelere ve yönlendirmelere açık olduğu anlaşılmıştır.

Elde edilen bilgiler ışığında literatürde yer alan diğer bilgileri de dikkate alarak ülkemizin ODOÜ'nden elde edilebilecek potansiyel fayda açısından çok iyi bir durumda olduğu fakat yeterince etkin kullanılamadığı sonucuna varılmıştır. Bu neden daha sonra yapılacak olan çalışmalar içinde altlık oluşturabilecek bu çalışmadan elde ettiğimiz bilgileri de değerlendirmeye alarak ülkemizde daha etkin faydalanma planlarının yapılması ve uygulanması gerektiği önerilebilir. Elbette bu noktada sürdürülebilirlik ön planda tutulmalı ve ODOÜ'nden fayda sağlayan insanların talepleri gözetilmelidir. Bunu sağlayabilmek için ise kırsal kesimde yaşayan insanların sorunlarını ortaya koyan sosyo-ekonomik çalışmaların yapılması önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

Acar, İ. 1991. Defne Yaprağı Üretimi İçin Model Plan, Ormancılık Araştırma Enstitüsü Yayınları, Dergi Serisi, 37, Sayı 1, No: 73, Ankara.

Acarturk, R., 2001. Şifalı Bitkiler Flora ve Sağlığımız. Ovak Yayınları, Yayın No: 1, ISBN 975-96089-0-1, Ankara.

Altunel, T, A., 2012. Odun Dışı Orman Ürünlerinin Toplayıcı/Üretici Açısından Sosyoekonomik Önemi. Journal of theFaculty of Forestry, IstanbulUniversity, 62(1):85-99.

Altunel, T.A., 2011. Odun Dışı Orman Ürünlerinin Değerlendirilmesinde Dünya'dan Örnekler. II. International Non-Wood Forest Products Symposium. 8-10 September 2011, P: 50- 57, Isparta

AOİM, 2014. Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü, Döküman Arşivi syf:5, Balıkesir

Artukoğlu, M.,Uzmay, A. 2003. Tıbbi ve Aromatik Bitkiler İç veDış Ticareti Üzerine Bir Araştırma, İzmir Ticaret Odası, 42 Sayfa, İzmir.

Asan, Ü. 1995. Orman kaynaklarının rasyonel kullanımı ve ülkemizdeki durum. Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University (JFFIU), 15-28.

Baytop, A. 1977, Farmasotik Botanik, İstanbul Üniversitesi. Yayınları, Yayın No: 2311, İstanbul.

Bozkurt, Y., Yaltırık, F., Özdönmez, M., 1982. Türkiye'de Orman Yan Ürünleri (Tanıtımı, Üretim Tekniği, Kullanma Yeri, İhracatı), İstanbul Üniversitesi, Orm.Fak Yayın No: 2845/02, Taş Matbaası, İstanbul.

Büyükgebiz T., Fakir H., Negiz M. G., 2008. Sütçüler(Isparta) Yöresinde Doğal Odun Dışı Bitkisel Orman Ürünleri Geleneksel Kullanımları, Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri: A, 1, Yıl: 2008, ISSN: 1302-7085, Sayfa: 109-120, Isparta.

Büyükgebiz, T., 2006. Sütçüler (Isparta) Yöresi'nin odun dışı orman ürünleri. Diss. SDÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.

Davis, P.H., 1965-1985. Flora of Turkey and the Aegean Islands. Vol. :I-IX, Edinburgh Univ. Press., London.

Davis, P.H., Cullen, J., Coode, M.J., 1988. Flora of Turkey: andthe East AegeanIslands.(Supplement), Edinburgh UniversityPress.

Diker, M. 1947. Türkiyede ormancılık: dün-bugün-yarın (61). TC Tarım Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü.

DOİM, 2014. Dursunbey Orman İşletme Müdürlüğü, Döküman Arşivi syf:4, Muğla.

Erbaydar A., İpek A., Genç E., 2010. Orman Bölge Müdürlüğü' ndeki Odun Dışı Orman Ürünlerinin Gözdesi; Vaccinumarctostaphylos L. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 20-22 Mayıs 2010, Trabzon, 3, Sayfa: 1126-1133.

Ergün A., Çavdar E., 2010. Geleneksel Balıkesir Dursunbey Evleri'nde Yapım Teknolojileri ve Malzeme Kullanımları BAÜ Fen Bil. Enst. Dergisi Cilt 12(2) 1-11, Balıkesir.

Fakir, H., 2008. Batı Akdeniz Bölgesi'nin Doğal Ağaç ve Çalıların Teşhisi Isparta Orman Bölge Müdürlüğü, 17 Aralık 2008, Isparta.

FAO, 1995. Non-Wood Forest Products for Rural Income and Sustainable Forestry, Non Wood Forest Products Series No 7, Rome,

Fidan, M. S. Öz, A. Adanur, H. Turan, B., 2013. Gümüşhane Yöresinde Yetişen Bazı Önemli Odun Dışı Orman Ürünleri Ve Kullanım Miktarları. GÜFBED/GUSTIJ (2013) 3 (2): 40-48.

Filiz, S., Tolunay. A., 2003 "Isparta İli'nde Agroforestry Uygulamaları Ve Bu Uygulamalarda Kullanılabilecek Bitki Türleri." Turkish Journal of Forestry< br> Türkiye Ormancılık Dergisi 2.

İnce, Y, Tolunay, A., 2009. Orman Köylülerinin Orman Kaynaklarından Yapacak Odun Yararlanma Haklarının Ekonomik Boyutu (Isparta İli Orman Köyleri Örneği). II.ORMANCILIKTA SOSYO-EKONOMİK SORUNLAR KONGRESİ, 19-21 Şubat 2009, Süleyman Demirel Üniversitesi, Orman Fakültesi,ISPARTA.

Kapluhan, E., 2013. Bekilli'de (Denizli) Alternatif Ziraat Faaliyetlerine Bir Örnek: Kekik Yetiştiriciliği. Marmara Coğrafya Dergisi Sayı: 28, S. 194-210.

Karademir, H., Kocabaş, H., Ozen, I., Kaleyikan, K.F., Gediz, F., Yılmaz, F., 2011. Balıkesir ilindeki Fıstıkçamı Sahaları'nın durumu ve kırsal kalkınmadaki önemi. II internatıonal Non-wood forest products symposium , 8-10 septamber 2011 P:41-49 Isparta

Kiriş, R., Çağatay, A., Demir, M., Mumcu, D., Kadıoğulları, A., 2003. Odun dışı orman ürünlerinin planlanmasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. OGM, Ankara.

Komut, O. Öztürk, A., 2010. Gümüşhane Yöresinde Odun Dışı Orman Ürünleri İşletmeciliği: Mevcut Durum, Sorunlar ve Öneriler. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 3 Sayfa: 1167-1175.

Konukçu, M. 2001. Ormanlar ve ormancılığımız, faydaları, istatistiki gerçekler, DPT yayın No: 2630, Ankara.

Korkmaz, M., Fakir, H., 2009. Odun Dışı Bitkisel Orman Ürünlerine ilişkin Nihai Tüketici Özelliklerinin Belirlenmesi (Isparta İline Yönelik Bir Araştırma). SDÜ Orman Fakültesi Dergisi, 2:10-20.

Kurt, R., Çabuk, Y., Karayılmazlar, S., 2011. Analysis of production, foreign trade ande conomical potential of round woodandnon-wood forest product of Turkey and in the world. Bartın Orman Fakültesi Dergisi 13.20 (2011): 1-9.

Kuzugüdenli,K., Kaya,C., 2011 Yenişarbademli (Isparta) Yöresinin Odun Dışı Orman Ürünlerinin Kullanım Alanları Ve Ekolojisi II internatıonal Non-wood forest products symposium , 8-10 septamber 2011 P:135- 140 Isparta

Küçüker, D. M, Başkent, Z. E, Günlü, A., 2010. Odun Dışı Orman Ürünlerinin Sayısallaştırılması Ve Orman Amenajman Planlarına Yansıtılması: Kavramsal Çerçeve.III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Cilt: 1 Sayfa: 302-313.

Leakey, R. B., Temu, A.B., Melynk, M., Vantomme, P., 1996. Domestication and Commercialization of Non-Timber Forest Products. Non-Wood Forest Products Series 9, Rome. 92-5-103935-6.

ODUHIST, 2015. http: //oduhist.ogm.gov.tr/oduhvatandas Erişim Tarihi: 14.11.2015

OGM, 2006. Odun Dışı Orman Ürünleri Yönetimi. Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriterler ve Göstergeler 2006 Yılı Raporu, Orman Genel Müdürlüğü, 32 s.

OGM, 2015a. Orman Genel Müdürlüğü, Balıkesir Orman Bölge Müdürlüğü verileri, http://balikesirobm.ogm.gov.tr/Sayfalar/Kurulusumuz/isletme Mudurluklerimiz /Dursunbey-Ois.aspx Erişim tarihi: 15:11:2015.

OGM, 2015b. Orman Genel Müdürlüğü, Bitkisel Ürünler Şube Müdürlüğü. http://ormuh.org.tr/arsiv/files/Odun%20Disi%20Bitkisel%20Urunler.pdf Erişim Tarihi: 27.112015

Özdemir, S., 2014. Odun Dışı Orman Ürünlerinin Yetişme Ortamı Uygunluk Modellemesinde Kullanılabilecek Çevresel Değişkenlere Ait Altlık Haritaların Oluşturulması: Ovacık Dağı Örneği, II. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu, 22-24 Ekim 2014, Isparta.

Özdemir, S., 2015. Ovacık Dağı Yöresi'nde Türk Kekiği (*Origanum onites* L.) ve Büyük Çiçekli Adaçayı (*Salvia tomentosa* Miller) Türlerinin Ekolojik Özellikleri, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.

Özhatay, N., Koyuncu, M., Atay, S., Byfield, A., 1997. Türkiye"nin Doğal Tıbbi Bitkilerinin Ticareti Hakkında Bir Çalışma, Doğal Hayatı Koruma Derneği, İstanbul.

Sakarya S., Canlı Ş., 2011. Odun Dışı Orman Ürünleri (Orman Tali Ürünleri) Sektör Raporu 1-2s., 4-9s., Ankara

Saraçoğlu, N., 2002. Orman Hasılat Bilgisi. ZKÜ. Yayın 22.

Satıl,F. 2011, Balıkesir Ormanlarında Yayılış Gösteren Ve Çay Olarak Değerlendirilen Bazı Türler (Salvia sp., Sideritis sp.) Ve Üretim Potansiyelleri . II internatıonal Non-wood forest products symposium , 8-10 septamber 2011 P:157-164 Isparta

Sevgi O., 2011. Alaçam Dağları Karaçam Ormanlarının Liken Ölü Örtü pH'sının İrdelenmesi 47s., İstanbul

Sevgi, E., Çobanoğlu G., Sevgi O Tecimen ,H.B., 2011. Alaçam Dağları Karaçam Ormanlarının Epifitik Likenleri (Balıkesir-Kütahya)Journal of the Faculty of Forestry, Istanbul University 2011, 61 (1): 31-37

Sohngen, B.L., Sedjo, R.A., 1996. A Comparison of Timber Models ForUse in Public Policy Analysis. DiscussionPaper 96-12, Resources forthe Future, Washington DC, USA.

Solmaz, E., 2007. Muğla Orman Koylerinin Kalkınmasına Yönelik Uygulanan Politikaların Yoksulluk Duzeyi ve Orman Kaynaklarının Kullanımına etkisi, Muğla Universitesi, Sosyal Bilimler Enstitusu Dergisi (İLKE), Sayı 19.

Şafak, İ., Okan, T. 2004, Kekik, Defne ve Çamfıstığının Üretimi ve Pazarlaması (Çevre ve Orman Bakanlığı Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Dergisi Yayın Kurulunda), 28 s., Mersin

Tolunay, A., Ayhan, V., Yılmaztürk, A., 2011. Türkiye 'de Akdeniz Orman Ekosistemlerinin Farklı Bir Odun Dışı Orman Ürünü: Kıl Keçisi (Capra hircus L.) "2nd International Non-wood Forest Products Symposium" 08-10 September, Isparta, Turkey.

Tolunay, A., H. Alkan, 2008. Intervention to the Misuse of Land by the Forest Villages: A Case Study from Turkey, Ecology, 17-68: 1-10

Topay, M.,2011. Önemli Bir Odun Dışı Orman Ürünü Olarak "Rekreasyon". II internatıonal Non-wood forest products symposium , 8-10 septamber 2011 P:58-63 Isparta.

Türker Y. Ö., 2011. Odun Dışı Orman Ürünlerinden Yararlanmanın Temel Esasları. Journal of the Faculty of Forestry, İstanbul University, 19s., İstanbul.

Türker, M. F., Atakan, Ö., Pak, M., Tiryaki, E. 2001. Türkiye Ormancılığında Odun Dışı Orman Ürünleri İşletmeciliğinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Türkiye Ormancılar Derneği, I. Ulusal Ormancılık Kongresi, 19-20 Mart 2001, Ankara

Türker, M.F., Öztürk, A., Tiryaki, E., 2002. Ülkemiz Ormancılık Sektöründe Odun Dışı Orman Ürünleri Kapsamında Değerlendirilen Odun Dışı Bitkisel Ürünlerin İşletmeciliği. II. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Bildiri Kitabı, Cilt: 1, 15-18 Mayıs 2002, Trabzon, s. 270-279.

Türkoğlu, T., Tolunay, A., 2013. Türkiye'deki orman ürünleri ithalatçısı işletmelerin sertifikalı orman ürünlerine ilişkin görüşleri. Turkish Journal of Forestry| Türkiye Ormancılık Dergisi, 14(2).

Uzun A., Palabaş Uzun S., Terzioğlu S., 2006. Odun Dışı Orman Ürünlerinin Kullanımında Bitkiler Üzerindeki Aşırı Baskı. I. Uluslararası Odun Dışı Orman Ürünleri Sempozyumu, Trabzon.

Var, A.A., 2006. Local Namesand Potential Utilizations of Non-WoodFores tProducts in Söke/Aydın, Türkiye, 1st International Non-WoodForest Products Symposium, 01-04 November 2006, Trabzon, Türkiye.

Yaman K., 2010. Kaçkar Dağları Sürdürülebilir Orman Kullanımı ve Koruma Projesi. Odun Dışı Orman Ürünleri Programı, 30 Haziran, Trabzon.

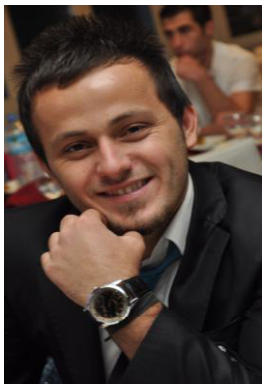
Yazıcı, H. Karayılmazlar, S. 2002. Türkiye'nin Odun Dışı Orman Ürünleri İçerisinde Batı Karadeniz Bölgesinde Yetişen Defnenin Ekonomik Değeri ve Önemi, II. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Artvin.

Yılmaz, F., Satıl, F., Mizan, A., 2011. Balıkesir Ormanlarında Yayılış Gösteren Odun Dışı Orman Ürünleri Ve Değerlendirme Olanakları II internatıonal Non-wood forest products symposium , 8-10 septamber 2011 P:141-148 Isparta

Yüzbaşıoğlu, İ. S. Özhatay, F. N., 2013. Örümcek Ormanlarında (Kürtün, Gümüşhane) Odun Dışı Bitkisel Ürünler. Journal of theFaculty of Forestry, IstanbulUniversity, 63 (2): 11-20.

Zeybek, N., Zeybek, U., 1994. Farmasötik Botanik, Ege Ünv. Ecz. Fak., Yayın No: 2, İzmir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	: İlyas TUNÇ
Doğum Yeri ve Yılı	: Balıkesir .1989
Medeni Hali	:Bekar
Yabancı Dili	: İngilizce
E-posta	: ilysstuncc@hotmail.com

Eğitim Durumu

Lise	: Bahçelievler lisesi 2005
Lisans	: SDÜ, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği, 2011

Mesleki Deneyim

Bandırma Orman İşletme Müdürlüğü Gönen Orman İşletme Şefliği 2013-2014

EKLER

EK A. Dursunbey Yöresi Köylerde Uygulanan Anket Formu Örneği

Ek B. Dursunbey Yöresi Köy Bilgi Formları

EK C. Yörede anket çalışması sırasında çekilen ve yöre halkına ve ODOÜ'lere ait fotoğraflar

EK A. Dursunbey Yöresi Köylerde Uygulanan Anket Formu Örneği

KÖYLÜLERE UYGULANACAK ANKET FORMU

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ

ORMAN KAYNAKLARI REHABİLİTASYON ÇALIŞMALARININ KIRSAL TOPLUMLAR ÜZERİNE ETKİLERİ

İli : ..... İlçesi : ..... Orman İşletme Müdürlüğü: ..... Köyü : .....

1) Mesleğiniz;.....

2) Yaşınız: ☐ 18-25 ☐ 26-45 ☐ 46-65 ☐ 65 ve üzeri

3) Eğitim durumunuz: ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite

4) Aylık geliriniz; ☐ 0-500 TL. ☐ 500 TL.-1 000 TL.
☐ 1 000 TL.- 2 500 TL. ☐ 2 500 TL.-ve üzeri

5) Haneniz kaç odalı ..... Evde ikamet edenlerin sayısı ..... Kaç çocuğunuz var? .....

6) Evinizde,

Yıkanma yeri	Var ( )	Yok ( )	**Var ise**	İçeride ( )	Dışarıda ( )
Tuvalet	Var ( )	Yok ( )	**Var ise**	İçeride ( )	Dışarıda ( )
Mutfak	Var ( )	Yok ( )	**Var ise**	İçeride ( )	Dışarıda ( )

7) Isınmak amacıyla kullandığınız yakıt/enerji türü nedir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

☐ Odun ☐ Kömür ☐ Elektrik ☐ Gaz ☐ Diğer (*Belirtiniz*).....

8) Yemek pişirme aracı olarak ne kullanıyorsunuz?

☐ Elektrikli ocak ☐ Tüplü ocak ☐ Kuzine ☐ Kara ocak
☐ Tandır ☐ Diğer (*Belirtiniz*).....

9) Aşağıda belirtilen eşyalardan hangilerine sahipsiniz?

( ) Radyo	( ) Televizyon	( ) Elektrikli süpürge
( ) Teyp-CD çalar	( ) Buzdolabı	( ) Tüfek
( ) Çanak anten	( ) Çamaşır makinesi	( ) Dikiş makinesi
( ) Traktör ve ekipmanları	( ) Bulaşık makinesi	( ) Su motoru
( ) Otomobil-Kamyon	( ) Koltuk takımı	( ) Kesim motoru
( ) Tüplü ocak	( ) Sabit telefon	( ) Cep telefonu
( ) Masa üstü bilgisayar	( ) Diz üstü bilgisayar	( ) VCD-DVD oynatıcı

10) Ailenizde önemli kararları genellikle nasıl alırsınız?

☐ Kendim alırım ☐ Eşimle beraber alırım ☐ Büyüklerime danışırım
☐ Aile meclisi toplanır ☐ Eşim ve çocuklarımla birlikte

11) Ailenizden dışarıya göç eden var mı? ☐ Evet ☐ Hayır

12) Ailenizden dışarıya göç eden varsa nedenini belirtiniz? .....

13) Köyünüzde genel olarak göç eğilimi var mı?

☐ Evet ☐ Hayır

14) Köyünüzde göç eğilimi var ise sizce nedeni nedir?

5) Yakın bir zamanda göç etmeyi düşünüyor musunuz?

□ Evet □ Hayır

6) Göç etmeyi düşündüyseniz nedeni nedir?.....

7) Hayatınızdan genel olarak memnun musunuz?

□ Evet □ Hayır □ Belli Düzeyde

8) Geçmişten bugüne değerlendirdiğinizde köyünüzün ve köylünüzün geleceğini nasıl görüyorsunuz?

□ Daha İyi □ Daha Kötü □ Değişmedi

9) Daha kötü ise nedeni .....

10) Yaşadığınız çevrede lider ya da otorite olarak kimi görüyorsunuz?

□ Muhtar □ Baba □ Öğretmen □ İmam □ Köyün en zengini

11 Köyün başlıca sorunları nelerdir? Önem düzeyine göre sıralayınız (**En önemliye 1 rakamı** verip diğerlerini buna göre rakamlar vererek sıralayınız.)

□ Yol, su, elektrik gibi alt yapı hizmetleri yetersiz

□ Okulumuz yok eğitim imkânları kısıtlı

□ Ormanlarla çevrili olduğu için özgürlüğümüz kısıtlı (Hayvancılık yapamıyoruz, arazi kısıtlı, vb. gibi)

□ İşsizlik var yapacak iş sınırlı

□ Köyümüzün çevresi giderek tahrip oluyor (*ormanlar azalıyor, göl tahrip oluyor*)

□ Sosyal imkânların yetersizliği

□ Diğer (*Belirtiniz*).....

12) Bankalardan ya da başka kurum ve kuruluşlardan kredi aldınız mı?

□ Evet □ Hayır

13) Kredi aldıysanız hangi amaçla aldığınızı belirtiniz .....

14) Köyünüzde kooperatif var mı?

□ Evet □ Hayır

15) Köyünüzde kooperatif var ise hangi kooperatifler olduğunu belirtiniz?

□ Tarımsal kalkınma kooperatifi □ Sulama kooperatifi

□ Tüketim kooperatifi □ Diğer (*Belirtiniz*) .....

16) Geçiminizi nasıl sağlıyorsunuz? (**Birden fazla seçenek işaretlenebilir**)

□ Tarım □ Memuriyet □ Emekliyim □ Küçük esnaf

□ Ormancılık faaliyetleri □ Hayvancılık □ İşçilik □ Diğer (*Belirtiniz*).....

17) Tarımla uğraşıyorsanız sizin için aşağıdaki seçeneklerden hangisi **doğrudur**?

□ Kendi arazilerimi işliyorum □ Arazilerimi kiraya veriyorum

□ Arazi kiralıyorum □ Diğer (*Belirtiniz*).....

18) Hangi amaçla tarımla uğraşıyorsunuz?

□ Daha çok kendi ihtiyaçlarımı karşılamak için □ Daha çok pazarda satmak için

29) Ortalama kaç dönüm toprak ekersiniz?

Sulu tarım.....

Kuru tarım.....

30) Araziniz size yeterli mi?

☐ Evet ☐ Hayır

31) Araziniz toplu mu parçalı mı?

☐ Toplu ☐ Parçalı (parçalı ise kaç parça.....)

32) Tarım ürünü olarak yetiştirdiğiniz ürünler nelerdir? .....

.....

.....

33) Sulu tarım üretiminiz geçmiş yıllarda karşılaştırıldığında

☐ Arttı (neden) .....

☐ Azaldı (neden) .....

☐ Değişmedi

34) Kuru tarım üretiminiz geçmiş yıllarda karşılaştırıldığında

☐ Arttı (neden) .....

☐ Azaldı (neden) .....

☐ Değişmedi

35) Tarımsal üretimde kullandığımız alet ve makineler nelerdir?

.....

.....

36) Tarımsal üretimde gübre kullanıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

37) Cevabınız Evet ise kullandığınız gübrenin çeşidinin oranı nedir?

☐ Hayvan Gübresi %..... ☐ Suni Gübre % .....

38) Tarımsal üretimde zirai ilaç kullanıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

39) Sulu tarım çerçevesinde kullandığımız suyu nereden karşılıyorsunuz?

☐ Sulama barajı ☐ Sulama göleti ☐ Artezyen suyu ☐ Diğer:.....

40) Sulama açısından sorunlarınız var mı?

☐ Evet ☐ Hayır

41) Sorunlar varsa (*Belirtiniz*) .....

42) Hayvancılık yapıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

43) Hayvancılık yapıyorsanız ne amaçlı?

☐ Daha çok kendi ihtiyaçlarım için ☐ Daha çok pazar için

44) Hayvancılık yapıyorsanız yaptığınız hayvancılığın niteliği nedir?

☐ Salma hayvancılık ☐ Ahır hayvancılığı

☐ İkisi birlikte ☐ Diğer (Belirtiniz)……..

45) Yaylacılık yapıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

46) Köyünüzün meraları yeterli mi?

☐ Evet Yeterli ☐ Yetersiz ☐ Kısmen

47) Hayvancılık gelirlerimizin yıldan yıla değişimi sizce nasıl? Nedenini açıklar mısınız?

☐ Gittikçe İyileşiyor ☐ Gittikçe Kötüleşiyor ☐ Değişmiyor

Nedeni……

48) Arı kovanınız var mı?

☐ Evet ☐ Hayır

49) Arıcılık yapıyorsanız arıcılık gelirlerinizin yıldan yıla değişimi sizce nasıl? Nedenini açıklar mısınız?

☐ Gittikçe İyileşiyor ☐ Gittikçe Kötüleşiyor ☐ Değişmiyor

Nedeni……

50) El sanatlarından geliriniz var mı?

☐ Evet ☐ Hayır

51) Hangi el sanatlarını yapıyorsunuz? ……

52) El sanatları yapıyorsanız el sanatları gelirlerinizin yıldan yıla değişimi sizce nasıl? Nedenini açıklar mısınız?

☐ Gittikçe İyileşiyor ☐ Gittikçe Kötüleşiyor ☐ Değişmiyor

Nedeni……

53) Odun dışı orman ürünlerinden (kekik, nane adaçayı toplayıcılığı veya avcılık gibi) gelir elde ediyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

Cevabınız Evet ise hangi ürünleri elde ediyorsunuz ? ……

55) Odun dışı orman ürünleri gelirlerinizin yıldan yıla değişimi sizce nasıl? Nedenini açıklar mısınız?

☐ Gittikçe İyileşiyor ☐ Gittikçe Kötüleşiyor ☐ Değişmiyor

Nedeni……

56) Ormandan ve ormancılık faaliyetlerinden geliriniz var mı ☐ Evet ☐ Hayır

57) Ormandan ve ormancılıktan geliriniz var ise faaliyet olarak aşağıdakilerden hangilerini yapıyorsunuz?

☐ Kesim nakil işleri ☐ Ağaçlandırma işleri ☐ İnşaat ve tamirat işleri

☐ Tomruk yükleme/indirme faaliyetleri ☐ Yakacak ve yapacak odun ticareti

☐ Orman yan ürün toplama ☐ Diğer (Belirtiniz) ……

58) Ormancılık etkinliklerinden sağladığımız gelirlerinizin yıldan yıla değişimi sizce nasıl?

☐ Gittikçe İyileşiyor ☐ Gittikçe Kötüleşiyor ☐ Değişmiyor

Nedeni……

59) Orman idaresinden zati yapacak ve yakacak odun ihtiyaç kullandınız mı? □ Evet □ Hayır

60) Zati yapacak ve yakacak odun ihtiyacınızı alırken bir sorunla karşılaşıyor musunuz? □ Evet □ Hayır

61) ORKÖY'den şimdiye kadar kredi aldınız mı? □ Evet □ Hayır

Cevabınız Evet ise ne amaçlı aldınız, yazınız. ……

……

62) Orman teşkilatı ile bu güne kadar her hangi bir sorun yaşadınız mı? □ Evet □ Hayır

Evetse sorun neydi?.....Nasıl çözümlendi? .....

63) Şu ana kadar hiç mahkemelik oldunuz mu? □ Evet □ Hayır

64) Cevabınız Evet ise kiminle □ Şahısla □ Orman teşkilatı ile

□ Hazineyle □ Diğer devlet kurumlarıyla

65) Çevrenizdeki ormanlar sizce artıyor mu? Azalıyor mu?

□ Artıyor □ Azalıyor □ Değişmiyor

66) Çevrenizdeki ormanların tahrip edilmesi köyünüzün ve köylünün geleceğini etkiler mi?

□ Evet □ Hayır

Evet ise nasıl ve neden? .....

68) Köyün çevresindeki ormanların bir gün yok olacağına inanıyor musunuz?

□ Evet □ Hayır

69) Çevrenizdeki ormancılık faaliyetlerinden memnun musunuz? □ Evet □ Hayır

70) Sizce ormanın en önemli faydası nedir? Derecelendiriniz?. (**1**= En önemli, **9**= En az önemli)

□ Yapacak ve yakacak odun sağlaması □ Yan ürün (mantar, kekik, vb) toplama

□ Erozyon, toprak kayması ve selleri önlemesi □ Avlanma imkânı

□ İklimi yumuşatma □ Piknik yeri

□ İş imkânı sağlaması □ Diğer (*Belirtiniz*)

71) Sizce hangileri köyünüz için gelecek vaat etmektedir (Birden fazla şık işaretleyebilirsiniz).

□ Tarım □ Hayvancılık □ Ormancılık

□ Av turizmi □ Yayla hayvancılığı □ Doğa turizmi

□ El sanatları □ Hiçbiri □ Diğer (*Belirtiniz*) ……

72) "Köyümüzün etrafı ormanlarla kaplıdır. Eğer ormanlarla kaplı olmasıydı, daha fazla yerleşim alanı ve tarlamız olacaktı. Bunun sonucunda köy ekonomik yönden daha fazla kalkınacaktı" görüşü sizce doğrumudur?

□ Doğru □ Yanlış □ Fikrim yok

73) Avcılık ve yaban hayatı yönetimi ile ilgili son yıllarda alınan kararları nasıl değerlendiriyorsunuz?

□ Olumlu olarak karşılıyorum ve tamamına katılıyorum

□ Bence gereksiz

□ Gerekli ama biraz katı

□ Bilgim yok

74) Geçmişten günümüze çevrenizdeki av hayvanları sizce azalıyor mu?

☐ Evet ☐ Hayır ☐ Bazıları

75) Avcılığa yasaklanan bölgeler hakkında ne düşünüyorsunuz?

☐ Tamamı doğru olarak belirlenmiş ☐ Çok geniş alanlar ayrılmış, alanlar daraltılabilir

☐ Tamamen yanlış ☐ Fikrim yok

76) Köyünüzde yapılan orman rehabilitasyon/iyileştirme faaliyetleri yapılmakta mıdır?

☐ Evet ☐ Hayır

77) Köyünüzde yapılan orman rehabilitasyon/iyileştirme faaliyetlerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretlenebilir.

☐ Olumlu ve yararlı faaliyetlerdir. Köyümüzün ormanları gelişecektir.

☐ Birçok alanı dikenli tel ile kapattılar. Hayvan otlatılacak alan kalmadı.

☐ Tarlalarımıza zor gider olduk. Tarımsal faaliyetlerimiz olumsuz etkilendi.

☐ Orman yan ürünlerinden yararlanamaz olduk.

☐ Orman alanlarına girmemiz yasaklandı. Köyümüzde sıkıştık kaldık.

☐ Çok sıkı denetim yapılmaya başlandı. Bu kadarı fazla.

78) Köyünüzde kurulan "KÖY ORMANI" nı kuruluş amacı nedir?

☐ Piknik ve eğlenme alanına ihtiyacımız var.

☐ Yapacak ve yakacak odun üretimi yapacağız.

☐ Sel ve erozyonu önleyecek.

☐ Köyümüz güzelleşecek

☐ Diğer: .....

79) Orman rehabilitasyon/iyileştirme çalışmalarında hangi ağaç/ağaççık türlerinin kullanılmasını istersiniz?

☐ Yapacak ve yakacak odun veren ağaç/ağaççık türleri

☐ Sel, çığ ve erozyonu önleyen ağaç/ağaççık türleri

☐ Meyve ve orman yan ürünleri veren ağaç/ağaççık türleri

☐ Estetik ve dekoratif güzellik veren ağaç/ağaççık türleri

☐ Gölge ve serinlik veren ağaç türleri

☐ Diğer: .....

80) Üzerinde ağaç olmayan veya çok az ağaç olan orman toprakları sizce en iyi nasıl değerlendirilebilir?

☐ Orman toprağı diğer işlere uygun değildir

☐ Otlatmaya uygun hale getirilmelidir.

☐ Ot ve yem bitkileri yetiştirilerek kapalı ahır hayvancılığı yapılmalıdır.

☐ Sürülmeli ve tarla tarımına açılmalıdır.

☐ Ağaçlandırılmalı ve ormanlar geliştirilmelidir.

☐ Diğer:.....

Ek B. Dursunbey Yöresi Köy Bilgi Formları

Sayısı	Köyün Adı	Bağlı oldugu işletme	İlçe Merkeze Uzaklıgı	İl Merkeze Uzaklıgı	Köyün Niteligi	Yerleşim Şekli	Köyün Nufusu	Hane Sayısı	Köyün Ulaşım	Köyün	Köyün Yükseltisi
1	Hondular	Dursunbey	12	93	Orman İçi	Toplu Yerleşim	231	72	Stabilize	Dağlık arazi	1450
2	Taşpınar	Alaçam	24	112	Orman dışı	Toplu Yerleşim	217	80	Stabilize	Yüksek dağlık	1700
3	Kardeşler	Dursunbey	50	127	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	212	75	Asfalt	Düz arazi	250
4	Hacıahmetpınar	Dursunbey	23	77	Orman içi	Dağınık Yerleşim	182	63	Stabilize	Yüksek dağlık	800
5	Tafak	Dursunbey	20	97	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	402	133	Asfalt	Dağlık arazi	700
6	Çınar	Dursunbey	25	105	Orman içi	Dağınık Yerleşim	523	173	Stabilize	Dağlık arazi	475
7	Tepeköy	Dursunbey	15	92	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	370	132	Asfalt	Dağlık arazi	600
8	Turnacık	Dursunbey	30	107	Orman dışı	Toplu Yerleşim	350	125	Stabilize	Dağlık arazi	850
9	Umurlar	Dursunbey	18	95	Orman dışı	Toplu Yerleşim	245	95	Asfalt	Yüksek dağlık	750
10	Tezlik	Dursunbey	35	112	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	133	46	Stabilize	Dağlık arazi	600
11	Süleler	Alaçam	25	102	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	530	180	Asfalt	Dağlık arazi	700
12	Veliler	Dursunbey	13	75	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	385	132	Asfalt	Dağlık arazi	600
13	Sinderler	Alaçam	20	112	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	180	65	Stabilize	Dağlık arazi	500
14	Selimağa	Dursunbey	7	68	Orman dışı	Toplu Yerleşim	1945	643	Asfalt	Dağlık arazi	600
15	Sebiller	Dursunbey	32	62	Orman İçi	Toplu Yerleşim	92	32	Stabilize	Dağlık arazi	400
16	Küçükakçaalan	Dursunbey	30	107	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	179	80	Stabilize	Dağlık arazi	500
17	Kuzköy	Dursunbey	34	111	Orman İçi	Toplu Yerleşim	161	53	Asfalt	Düz arazi	550
18	Kurtlar	Alaçam	8	85	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	285	131	Asfalt	Dağlık arazi	650
19	Kumla	Dursunbey	32	53	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	175	75	Asfalt	Düz arazi	400
20	Kızılöz	Alaçam	20	88	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	320	105	Stabilize	Yüksek dağlık	900
21	Naipler	Dursunbey	31	45	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	72	35	Asfalt	Düz arazi	400
22	Ramazanlar	Alaçam	42	119	Orman dışı	Toplu Yerleşim	175	65	Stabilize	Yüksek dağlık	800
23	Poyracık	Alaçam	35	112	Orman dışı	Dağınık Yerleşim	212	85	Stabilize	Yüksek dağlık	900
24	Karakaya	Dursunbey	30	74	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	121	45	Ham toprak	Yüksek dağlık	750
25	Kızılcadere	Dursunbey	20	97	orman içi	Toplu Yerleşim	188	60	Asfalt	Dağlık arazi	700
26	Osmaniye	Alaçam	33	110	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	405	135	Stabilize	Yüksek dağlık	820
27	Resullar	Dursunbey	30	107	orman içi	Dağınık Yerleşim	160	48	Stabilize	Dağlık arazi	750
28	Sağırlar	Alaçam	30	77	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	1195	632	Asfalt	Yüksek dağlık	800

29	Saçayak	Alaçam	12	89	Orman dışı	Toplu Yerleşim	235	90	Asfalt	Dağlık arazi	500
30	Sarnıç	Dursunbey	31	54	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	485	163	Stabilize	Dağlık arazi	800
31	Sarısipahiler	Alaçam	30	107	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	202	65	Asfalt	Dağlık arazi	800
32	Sakız	Alaçam	26	102	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	92	28	Asfalt	Yüksek dağlık	800
33	Hacılar	Dursunbey	8	85	Orman dışı	Dağınık Yerleşim	235	78	Asfalt	Dağlık arazi	700
34	Göbül	Dursunbey	27	80	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	840	240	Asfalt	Dağlık arazi	700
35	Adaören	Dursunbey	18	95	Orman dışı	Dağınık Yerleşim	470	130	Asfalt	Dağlık arazi	485
36	Aşağımusalar	Dursunbey	24	81	orman içi	Dağınık Yerleşim	320	88	Asfalt	Düz arazi	350
37	Akyayla	Alaçam	25	102	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	238	85	Stabilize	Dağlık arazi	600
38	Akbaşlar	Dursunbey	18	59	Orman dışı	Toplu Yerleşim	595	155	Asfalt	Dağlık arazi	700
39	Akçagüney	Dursunbey	29	48	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	187	117	Asfalt	Dağlık arazi	490
40	Alaçam	Alaçam	30	107	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	194	65	Stabilize	Yüksek dağlık	1100
41	Arıklar	Alaçam	40	117	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	189	72	Ham toprak	Dağlık arazi	450
42	Aziziye	Alaçam	20	97	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	210	117	Asfalt	Dağlık arazi	415
43	Ercik	Alaçam	35	112	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	215	73	Stabilize	Dağlık arazi	500
44	Emeksiz	Dursunbey	25	102	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	295	100	Asfalt	Dağlık arazi	520
45	Delici	Dursunbey	16	93	Orman dışı	Toplu Yerleşim	943	180	Asfalt	Dağlık arazi	750
46	Dada	Dursunbey	27	50	orman içi	Toplu Yerleşim	190	65	Asfalt	Dağlık arazi	500
47	Mahmudiye	Dursunbey	27	104	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	85	25	Asfalt	Yüksek dağlık	800
48	Mahmutca	Alaçam	35	112	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	122	45	Asfalt	Yüksek dağlık	850
49	Küçükler	Dursunbey	35	45	Orman dışı	Toplu Yerleşim	219	82	Asfalt	Düz arazi	200
50	Bayıryüzügüney	Dursunbey	22	99	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	508	183	Stabilize	Yüksek dağlık	800
51	Işıklar	Alaçam	35	105	orman içi	Dağınık Yerleşim	221	98	Asfalt	Yüksek dağlık	950
52	İsmailler	Dursunbey	12	89	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	250	122	Stabilize	Dağlık arazi	450
53	Beyel	Alaçam	9	86	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	321	110	Asfalt	Düz arazi	300
54	Beyce	Alaçam	25	70	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	310	85	Stabilize	Yüksek dağlık	670
55	Büyükakçaalan	Dursunbey	12	89	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	450	185	Stabilize	Dağlık arazi	550
56	Boyalici	Alaçam	27	104	Orman dışı	Toplu Yerleşim	260	90	Asfalt	Dağlık arazi	800
57	Yukarımusalar	Dursunbey	26	103	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	275	125	Asfalt	Dağlık arazi	600
58	Yassıören	Alaçam	30	110	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	325	149	Ham toprak	Dağlık arazi	900
59	Hamzacık	Dursunbey	25	90	Orman dışı	Dağınık Yerleşim	1185	260	Ham toprak	Dağlık arazi	725
60	Gölcük	Dursunbey	27	60	orman içi	Dağınık Yerleşim	95	60	Ham toprak	Dağlık arazi	800
61	Gügü	Alaçam	18	105	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	701	135	Asfalt	Dağlık arazi	800
62	Görünen	Dursunbey	6	83	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	380	125	Stabilize	Dağlık arazi	600
63	Gürleyen	Dursunbey	27	85	orman içi	Dağınık Yerleşim	85	32	Asfalt	Dağlık arazi	500
64	Hacıömerler	Alaçam	6	83	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	355	140	Ham toprak	Dağlık arazi	500
65	Karapınar	Dursunbey	23	70	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	95	35	Asfalt	Dağlık arazi	800

66	Karagöz	Alaçam	33	110	Orman içi	Dağınık Yerleşim	265	85	Ham toprak	Yüksek dağlık	800
67	Kardeşler	Dursunbey	50	127	orman içi	Dağınık Yerleşim	212	64	Asfalt	Dağlık arazi	500
68	Karyağmaz	Alaçam	40	109	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	1030	282	Asfalt	Dağlık arazi	730
69	Kavacık	Dursunbey	24	75	orman dişi	Toplu Yerleşim	945	340	Asfalt	Dağlık arazi	740
70	Karamanlar	Alaçam	22	90	orman içi	Toplu Yerleşim	272	85	Stabilize	Dağlık arazi	500
71	Reşadiye	Alaçam	38	115	orman dişi	Dağınık Yerleşim	52	25	Stabilize	Yüksek dağlık	1000
72	Kireç	Dursunbey	24	52	orman içi	Toplu Yerleşim	210	65	Asfalt	Dağlık arazi	450
73	Kazımiye	Dursunbey	30	107	orman içi	Toplu Yerleşim	145	40	Asfalt	Dağlık arazi	600
74	Yukarıyağcılar	Dursunbey	17	94	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	195	70	Asfalt	Dağlık arazi	450
75	Yunuslar	Dursunbey	44	121	Orman içi	Dağınık Yerleşim	125	45	Stabilize	Dağlık arazi	400
76	Gökçedağ	Alaçam	52	129	Orman İçi	Dağınık Yerleşim	326	115	Asfalt	Dağlık arazi	480
77	Şabanlar	Dursunbey	27	70	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	1015	395	Ham toprak	Dağlık arazi	650
78	Şenköy	Dursunbey	45	122	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	260	89	Ham toprak	Dağlık arazi	600
79	Çamharman	Alaçam	33	110	orman içi	Dağınık Yerleşim	190	55	Ham toprak	Dağlık arazi	600
80	Çamköy	Dursunbey	14	63	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	397	127	Asfalt	Dağlık arazi	700
81	Hasanlar	Dursunbey	30	87	orman içi	Dağınık Yerleşim	85	32	Stabilize	Dağlık arazi	700
82	Çaltıcak	Alaçam	50	127	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	117	43	Asfalt	Dağlık arazi	700
83	Hindikler	Dursunbey	40	117	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	115	55	Asfalt	Yüksek dağlık	800
84	Hopanlar	Alaçam	40	117	orman içi	Dağınık Yerleşim	45	23	Asfalt	Dağlık arazi	500
85	Odaköy	Dursunbey	30	107	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	555	210	Stabilize	Dağlık arazi	700
86	Demirçiler	Alaçam	34	111	orman dişi	Toplu Yerleşim	319	105	Asfalt	Yüksek dağlık	800
87	Dereköy	Dursunbey	46	123	orman içi	Dağınık Yerleşim	170	60	Stabilize	Dağlık arazi	700
88	Değirmenciler	Dursunbey	17	94	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	165	51	Stabilize	Dağlık arazi	550
89	Doğancılar	Alaçam	50	127	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	203	70	Stabilize	Dağlık arazi	650
90	Durabeyler	Dursunbey	9	86	orman içi	Dağınık Yerleşim	1175	419	Asfalt	Yüksek dağlık	800
91	Çakırca	Dursunbey	12	92	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	330	110	Stabilize	Dağlık arazi	700
92	Çanakçı	Alaçam	43	120	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	1050	383	Asfalt	Dağlık arazi	850
93	Çatalçam	Dursunbey	17	87	Orman Kenarı	Toplu Yerleşim	860	289	Asfalt	Dağlık arazi	550
94	Çelikler	Alaçam	30	107	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	75	38	Stabilize	Dağlık arazi	700
95	Çınarköy	Dursunbey	27	101	orman dişi	Dağınık Yerleşim	455	222	Asfalt	Dağlık arazi	500
96	Örenköy	Dursunbey	40	117	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	110	42	Ham toprak	Dağlık arazi	500
97	Meyançayırı	Dursunbey	30	107	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	108	41	Ham toprak	Yüksek dağlık	800
98	Gökçepınar	Alaçam	20	97	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	161	55	Stabilize	Dağlık arazi	600
99	Mıcırlar	Dursunbey	23	115	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	505	165	Asfalt	Dağlık arazi	600
100	Gazallidere	Dursunbey	18	95	orman dişi	Dağınık Yerleşim	70	30	Asfalt	Dağlık arazi	600
101	İrfaniye	Alaçam	31	108	Orman Kenarı	Dağınık Yerleşim	102	33	Stabilize	Yüksek dağlık	900

Sayısı	Köyün Adı	Bağlı olduğu işletme	Yerleşim Alanı Eğimi %	Yerleşim Alanı Bakısı	Bölgenin İklimi	Köyün Tarım Ürünü	Köyün Ağaç Türü	Ormanı Oluşturan Ağaçlar	Bitki/Mantar satışı	Bitki/Mantar satışı_var_yok	Uygulamada kaç adet anket yapıldı
1	Hondular	Dursunbey	45	Kuzey	Karasal ılman	Bugday,arpa	meşe,ardıç	Çam Merkisi, Ardıç	Yok	0	3
2	Taşpınar	Alaçam	35	Güney-Dogu	Karasal ılman	arpa,yulaf	kızılcam,karaçam	Çam Merkisi,Ağaçayı	Yok	0	3
3	Kardeşler	Dursunbey	20	Kuzey-Dogu	karasal sert	Buday-mısır	Menengiç,kızılçam	Ihlamur,kozalak	Yok	0	4
4	Hacıahmetpınar	Dursunbey	45	Kuzey-Batı	Karasal ılman	Bugday,arpa	Meşe,kayın	Çalı çileği,Ihlamur	Yok	0	3
5	Tafak	Dursunbey	35	Güney-Dogu	Karasal ılman	Yulaf,arpa	kızılcam,karaçam	Çam Merkisi,Kestane	Var	1	3
6	Çınar	Dursunbey	38	Kuzey	Karsal Sert	Buday-mısır	ardıç,meşe,karaçam	Çam Merkisi	Yok	0	3
7	Tepeköy	Dursunbey	30	Kuzey-Batı	Karasal ılman	Bugday,arpa	kızılcam,ardıç	Çam merkisi,Ardıç	Yok	0	3
8	Turnacık	Dursunbey	40	Güney-Dogu	Karasal ılman	Bugday,arpa	kızılcam,karaçam	Çam merkisi,Ardıç	Yok	0	3
9	Umurlar	Dursunbey	30	Kuzey-Batı	Karasal ılman	Bugday,arpa	meşe	Ihlamur,kestane	Yok	0	3
10	Tezlik	Dursunbey	25	Doğu	Karasal ılman	arpa,kavun	meşe,karacam	Çam merkisi,Kestane	Var	1	3
11	Süleler	Alaçam	30	Kuzey-Batı	Karasal ılman	Bugday,arpa	kızılçam,meşe	mantar,kozalak	Yok	0	3
12	Veliler	Dursunbey	25	Batı	Karasal ılman	Bugday,arpa	karaçam,kızılçam	Çam merkisi,Ardıç	Yok	0	3
13	Sinderler	Alaçam	20	Kuzey-Batı	Karasal ılman	Bugday,arpa	karaçam,kızılçam	Ardıç,ihlamur	Yok	0	3
14	Selimağa	Dursunbey	20	Batı	Karasal ılman	Bugday,arpa	meşe,karacam	ardıç,mantar	Yok	0	3
15	Sebiller	Dursunbey	20	Güney-Dogu	Karasal ılman	arpa	kızılçam,meşe	mantar,kozalak	Yok	0	3
16	Küçükakçaalan	Dursunbey	20	Doğu	Karasal ılman	Yulaf,arpa	meşe,karacam	mantar,ardıc	Yok	0	3
17	Kuzköy	Dursunbey	25	Kuzey-Dogu	Karasal ılman	Bugday,arpa	kızılcam,karaçam	çam merkesi,ihlamur	Yok	0	3
18	Kurtlar	Alaçam	25	Güney-Dogu	Karasal sert	Bugday,yulaf	meşe,kızılcam	ıhlamur,ardıç	Yok	0	3
19	Kumla	Dursunbey	20	Güney-Batı	karasal ılman	arpa,yulaf	meşe karaçam	Çam merkisi,kozalak	Yok	0	3
20	Kızlöz	Alaçam	45	Kuzey-Batı	Karasal ılman	Bugday,arpa	makilikorman, meşe	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	3
21	Naipler	Dursunbey	20	Kuzey-Batı	Karasal ılman	buğday-mısır	meşe,kayın	ıhlamur-çam merkisi	Yok	0	3
22	Ramazanlar	Alaçam	45	Güney-Dogu	karasal sert	Yulaf,arpa	karaçam,kızılçam	çam merkisi	Yok	0	3
23	Poyracık	Alaçam	45	Güney-Dogu	karasal sert	Yulaf,arpa	meşe kayın	ıhlamur,adacayı	Yok	0	3
24	Karakaya	Dursunbey	35	kuzey	Karasal ılman	buğday	meşe,makilik orman	Adaçayı,ıhlamur	Yok	0	3
25	Kızılcadere	Dursunbey	35	Dogu	karasal ılman	Yulaf,arpa	makilik orman	ıhlamur adaçayı	Yok	0	3

26	Osmaniye	Alaçam	45	Güney-Dogu	karasal sert	Bugday,arpa	kızılçam,karaçam	Çalı çileği,Ihlamur	Yok	0	3
27	Resullar	Dursunbey	40	batı	Karasal ılıman	buğday	ardiç,meşe	çam merkisi,kozalak	Yok	0	3
28	Sağırlar	Alaçam	35	Güney-Dogu	karasal sert	mısır,arpa	karaçam,meşe	çali çilegi,ıhlamur	Yok	0	3
29	Saçayak	Alaçam	20	Güney-Dogu	Karasal ılıman	Bugday,arpa	meşe	ıhlamur,nane	Yok	0	3
30	Sarnıç	Dursunbey	30	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	buğday-mısır	karaçam,kızılçam	çam merkisi	Yok	0	3
31	Sarısipahiler	Alaçam	45	Güney-Batı	Karasal ılıman	buğday	meşe	ıhamur,kozalak	Yok	0	3
32	Sakız	Alaçam	25	Güney-Batı	Karasal ılıman	buğday	meşe,kızılcam	adaçayı,kozalak	Yok	0	3
33	Hacılar	Dursunbey	20	kuzey	Karasal ılıman	buğdaygiller	maki,kayın	çali çilegi,ıhlamur	Yok	0	3
34	Göbül	Dursunbey	25	Güney-Dogu	Karasal ılıman	buğdaygiller	meşe,kayın	çam merkisi	Yok	0	3
35	Adaören	Dursunbey	40	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	arpa,buğday	kızılçam meşe	ıhlamur,kozalak	Yok	0	3
36	Aşağımusalar	Dursunbey	25	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	buğday-yulaf	kızılçam,karaçam	Adaçayı,ıhlamur	Yok	0	3
37	Akyayla	Alaçam	40	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	Yulaf,arpa	meşe,kızılcam	çali çilegi,ıhlamur	Yok	0	3
38	Akbaşlar	Dursunbey	30	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	buğday-arpa	ardiç,meşe	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	3
39	Akçagüney	Dursunbey	20	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	Bugday,arpa	Ardıç,Bozuk meşe	nane	Yok	0	3
40	Alaçam	Alaçam	55	kuzey	Karasal ılıman	arpa,çavdar	meşe,kızılcam	adaçayı,çam merkisi	Yok	0	3
41	Arıklar	Alaçam	35	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	bugdaygiller	kızılçam,karaçam	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	3
42	Aziziye	Alaçam	32	kuzey	Karasal ılıman	mısır,arpa	karaçam,ardıç	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	3
43	Ercik	Alaçam	25	Güney-Dogu	Karasal ılıman	arpa,yulaf	meşe,kayın	ıhlamur,kozalak	Yok	0	3
44	Emeksiz	Dursunbey	35	kuzey	Karasal ılıman	buğday,arpa	karaçam kızılçam	çam merkisi,ıhlamur	Yok	0	3
45	Delici	Dursunbey	35	kuzey-batı	Karasal ılıman	buğday	kızılçam,meşe	ardıç,kozalak	Yok	0	3
46	Dada	Dursunbey	35	güney	Karasal ılıman	Yulaf,arpa	kızılçam,karaçam	çam merkisi,ıhlamur	Yok	0	3
47	Mahmudiye	Dursunbey	35	kuzey-batı	Karasal ılıman	buday,arpa	karaçam,kızılçam	çam merkisi,nane	Yok	0	3
48	Mahmutca	Alaçam	30	Güney-Dogu	Karasal ılıman	buğday,arpa	kayın,meşe	ardıç,kozalak	Yok	0	3
49	Küçükler	Dursunbey	10	Güney-Batı	Karasal ılıman	buğday,mısır	meşe,karaçam	ıhlamur,kestane	Yok	0	3
50	Bayıryüzügüney	Dursunbey	30	kuzey	karasal sert	buğday	karaçam,kızılçam	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	3
51	Işıklar	Alaçam	45	güney-dogu	karasal sert	yulaf,bugday	karaçam,kızılçam	ıhlamur	Yok	0	2
52	İsmailler	Dursunbey	20	güney	Karasal ılıman	buğday,arpa	makilik orman	çali çilegi	Yok	0	2
53	Beyel	Alaçam	15	Güney-Dogu	Karasal ılıman	buğday,arpa	karaçam kızılçam	çam merkisi	Yok	0	2
54	Beyce	Alaçam	25	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	buğdaygiller	meşe,kayın	çam merkisi	Yok	0	2
55	Büyükakçaalan	Dursunbey	25	kuzey	Karasal ılıman	Yulaf,arpa	meşe,kayın	çam merkisi	Yok	0	2
56	Boyalici	Alaçam	35	Güney-Dogu	Karasal ılıman	arpa,yulaf	meşe,karaçam	ıhlamur,adacayı	Yok	0	2
57	Yukarımusalar	Dursunbey	25	güney	karasal ılıman	bugday,arpa	kızılçam,karaçam	ıhlamur,adacayı	Yok	0	2
58	Yassıören	Alaçam	40	Güney-Dogu	Karasal ılıman	arpa,yulaf	kızılçam,karaçam	çam merkisi,ıhlamur	Yok	0	2
59	Hamzacık	Dursunbey	30	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	arpa,buğday	kızılçam,karaçam	çam merkisi	Yok	0	2
60	Gölcük	Dursunbey	35	doğu	Karasal ılıman	arpa,buğday	meşe,kayın	çam merkisi,kestane	Yok	0	2
61	Gügü	Alaçam	35	güney	Karasal ılıman	yulaf,arpa	kızılçam,karaçam	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
62	Görünen	Dursunbey	35	kuzey-batı	Karasal ılıman	buğday,arpa	meşe,kayın	merki,ıhlamur	Yok	0	2
63	Gürleyen	Dursunbey	20	Doğu	karasal ılıman	arpa,çavdar	ardiç,meşe	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
64	Hacıömerler	Alaçam	20	Güney-Dogu	Karasal ılıman	buğdaygiller	kızılçam,karaçam	çali çilegi, kozalak	Yok	0	2
65	Karapınar	Dursunbey	35	batı	karasal ılıman	buğday	Karaçam meşe	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
66	Karagöz	Alaçam	35	güney-dogu	karasal sert	arpa	karaçam kızılçam	Çalı çileği,Ihlamur	Yok	0	2
67	Kardeşler	Dursunbey	20	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	buğday	karaçam	çam merkisi	Yok	0	2

68	Karyağmaz	Alaçam	30	kuzey	karasal ılıman	yulaf,bugday	kızılçam,karaçam	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
69	Kavacık	Dursunbey	25	kuzey	Karasal ılıman	buğday,arpa	meşe,karaçam	ıhlamur,kestane	Yok	0	2
70	Karamanlar	Alaçam	20	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	bugdaygiller	meşe	Çali çilegi	Yok	0	2
71	Reşadiye	Alaçam	45	doğu	karasal sert	yulaf,arpa	kızılçam,karaçam	çam merkisi	Yok	0	2
72	Kireç	Dursunbey	30	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	bugday,nohut	kızılçam,karaçam	ıhlamur,mantar	Yok	0	2
73	Kazımiye	Dursunbey	25	Doğu	Karasal ılıman	buğday,arpa	meşe,makilik orman	ıhlamur,ardıç	Yok	0	2
74	Yukarıyağcılar	Dursunbey	20	Doğu	karasal ılıman	yulaf,arpa	karaçam,kızılçam	çam merkisi,ıhlamur	Yok	0	2
75	Yunuslar	Dursunbey	15	Doğu	Karasal ılıman	buğdaygiller	kayın,meşe	defne,ıhlamur	Yok	0	2
76	Gökçedağ	Alaçam	20	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	bugdaygiller	kızılçam,karaçam	Çalı çileği,Ihlamur	Yok	0	2
77	Şabanlar	Dursunbey	30	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	arpa,yulaf	meşe,kayın	ıhlamur,kestane	Yok	0	2
78	Şenköy	Dursunbey	25	Güney-Dogu	Karasal ılıman	bugdaygiller	kızılçam,karaçam	ıhlamur,nane	Yok	0	2
79	Çamharman	Alaçam	25	Doğu	Karasal ılıman	bugdaygiller	kızılçam,karaçam	çam merkisi,ıhlamur	Yok	0	2
80	Çamköy	Dursunbey	30	Batı	Karasal ılıman	buğday,arpa	kayın,meşe	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
81	Hasanlar	Dursunbey	25	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	bugdaygiller	kayın,meşe	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
82	Çaltıcak	Alaçam	25	Doğu	Karasal ılıman	arpa,yulaf	karaçam,kızılçam	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
83	Hindikler	Dursunbey	35	Güney-Dogu	Karasal ılıman	arpa,yulaf	karaçam,kızılçam	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
84	Hopanlar	Alaçam	20	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	bugdaygiller	kızılçam,karaçam	Çam çilegi	Yok	0	2
85	Odaköy	Dursunbey	30	kuzey	Karasal ılıman	buğday,arpa	karaçam,kızılçam	Ihlamur,Çam merkesi	Yok	0	2
86	Demirçiler	Alaçam	35	Güney-Dogu	karasal sert	buğday,arpa	kızılçam,karaçam	Dağ çilegi	Yok	0	2
87	Dereköy	Dursunbey	30	Doğu	Karasal ılıman	buğday	meşe,kayın	çam merkisi çali çilegi	Yok	0	2
88	Değirmenciler	Dursunbey	20	Güney	Karasal ılıman	arpa,çavdar	kızılçam,karaçam	Ihlamur,kozalak	Yok	0	2
89	Doğancılar	Alaçam	25	Doğu	Karasal ılıman	arpa	karaçam,kızılçam	çalı çilegi,çam merkisi	Yok	0	2
90	Durabeyler	Dursunbey	35	kuzey	Karasal ılıman	bugdaygiller	kayın,meşe	ıhlamur,kestane	Yok	0	2
91	Çakırca	Dursunbey	30	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	bugdaygiller	kızılçam,karaçam	çam merkisi	Yok	0	2
92	Çanakçı	Alaçam	40	Güney-Dogu	Karasal ılıman	buğday,arpa	kızılçam,karaçam	ıhlamur,nane	Yok	0	2
93	Çatalçam	Dursunbey	25	Güney	Karasal ılıman	bugdaygiller	karaçam,kızılçam	Adaçayı,ıhlamur	Yok	0	2
94	Çelikler	Alaçam	30	Güney-Dogu	Karasal ılıman	bugdaygiller	kayın,meşe	ıhlamur,mantar	Yok	0	2
95	Çınarköy	Dursunbey	20	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	bugdaygiller	kızılçam,karaçam	kozalak,yolsun	Yok	0	2
96	Örenköy	Dursunbey	25	Kuzey-Dogu	Karasal ılıman	arpa,yulaf	kızılçam,karaçam	Çam merkisi,kozalak	Yok	0	2
97	Meyançayırı	Dursunbey	35	Kuzey-Batı	Karasal ılıman	buğdaygiller	karaçam,kızılçam	çalı çilegi,çam merkisi	Yok	0	2
98	Gökçepınar	Alaçam	30	Güney-Dogu	Karasal ılıman	bugday.nohut	karaçam,kızılçam	ıhlamur,çalı çilegi	Yok	0	2
99	Mıcırlar	Dursunbey	25	Kuzey	Karasal ılıman	bugday.arpa	karaçam,kızılçam	çali çilegi,adaçayı	Yok	0	2
100	Gazallidere	Dursunbey	20	Güney-Dogu	Karasal ılıman	nohut,bugday	kızılçam,karaçam	Çam Merkisi.Kestane	Yok	0	2
101	İrfaniye	Alaçam	40	Güney-Dogu	Karasal ılıman	buğday,arpa	meşe,karaçam	kestane,çam merkisi	Yok	0	2

EK C. Yörede anket çalışması sırasında çekilen ve OGM'den elde edilen yöre halkına ve ODOÜ'lere ait fotoğraflar

OGM, 2015

Tunç, 2015

Çamkoy 1 Km.
Karapınar 6 Km.
Hacı Ahmet Pınarı

IŞIKLAR
KÖYÜ